

VIOLÈNCIA MASCLISTA

SOFRIMENT EN SILENCI



2n Batxillerat Social

Col·legi Episcopal

Lleida, 9 de Desembre de 2013

ÍNDEX

• Pròleg.....	4
• Introducció.....	5
• <u>MARC TEÒRIC</u>	
1. La violència masclista.....	8
1.1. Tipus.....	9
1.2. Els models	11
1.3. L'amor romàntic.....	14
2. Maltractament psicològic	16
2.1. Com és?	16
2.2. On es dona i perquè.....	18
3. La relació perversa.....	19
3.1. La seducció perversa.....	19
3.2. La comunicació perversa.....	20
3.3. La violència perversa.....	23
3.4. Les fases.....	24
4. L'agressor.....	26
4.1. Característiques.....	27
5. La víctima.....	30
5.1. Característiques.....	31
5.2. Com s'arriba a ser una dona maltractada?	32
6. Conseqüències del maltractament.....	33
6.1. Fase domini.....	33
6.2. Llarg termini.....	35
7. La detecció. Indicadors.....	38
8. Com sortir-se'n?	39
9. La sensibilització i la prevenció.....	40
10. La legislació.....	45
11. La igualtat d'home i dona abans i ara.....	47
12. Els adolescents.....	49
13. Els nens, com a víctimes.....	53
14. Dia Internacional i Serveis.....	56
DADES ESPANYA.....	58

- **MARC PRÀCTIC**
- 1. Casos pràctics.....60
- 2. Enquestes.....68
- 3. Entrevistes.....84
- 4. Consells.....99
- **Conclusions.....100**
- **Bibliografia.....102**

Pròleg

Encara recordo el dia en que vaig tenir que escollir un tema per fer el treball de recerca que duraria un any. Ho tenia clar, el volia fer sobre la violència masclista.

Els motius que em van duu a elegir aquest tema van ser motius personals que em motivaven a voler saber més sobre la violència.

Un altre motiu va ser el fet que considero que tots creiem saber molt sobre la violència i realment no sabem tant i perquè a la vegada crec que tothom ho veiem com una cosa llunyana a nosaltres i que mai ens passarà. Però no és així, sinó que està molt present en la nostra societat. El problema és que es considera un tema d'àmbit privat i que no cal parlar-ne fora, de manera que el nombre de casos pràcticament no els coneixem. Per tant, amb aquest treball pretenc atansar aquest tema als joves.

El tutor del treball em va proposar que em presentes al Projecte Itinera de la Universitat de Lleida, un projecte que et posa a part del tutor del teu col·legi, un professor de la UdL que també t'ajudarà en el treball. Sense pensar-ho m'hi vaig presentar i vaig estar seleccionada. La meva tutora és la Maika Molina, i la veritat que la informació que em va proporcionar va ser molt útil per poder realitzar aquest treball. A més, vam fer un curs intensiu de tres dies al Juny que em va ajudar a organitzar millor el meu treball i a saber que fer i no fer. Ha estat una experiència molt enriquidora que crec que val la pena.

Durant el treball m'he sentit a gust ja que realment el tema el vaig triar perquè m'agradava. Tot i saber coses anteriorment, he descobert d'altres que no sabia. A les persones que he entrevistat han estat molt amables amb mi ja que m'han intentat donar tota la informació possible. De la mateixa manera que ho ha fet el meu tutor del treball.

Ara que està acabat em sento orgullosa de la feina feta.

Introducció

Als mitjans de comunicació sempre es senten notícies sobre casos de violència de gènere generalment física, quan la parella o ex parella ja ha matat a la dona. Fins al 7 d'Octubre d'aquest any 2013, 37 dones han estat víctimes de violència de gènere. L'any 2012 van haver gairebé 130.000 denúncies per maltractament. Per tant, és un tema molt proper i de molta importància en la societat actual que s'ha convertit en una xacra. Les dades apunten a que la violència de gènere no disminueix. Cal prestar atenció en els adolescents i en els programes de sensibilització.

Aquest treball tracta sobre la violència masclista i està dividit en dues parts: la teòrica i la pràctica.

En la part teòrica hi ha dotze subapartats on s'explica que és la violència de gènere de manera més general. S'exposa el maltractament psicològic ja que és molt present i difícil de veure. S'explica la relació perversa que s'estableix entre la parella. També les característiques principals de l'agressor i de la víctima. Es fa referència a les conseqüències que pot arribar a causa la violència de gènere i com una víctima pot sortir d'aquesta situació. S'explica molt la importància de la sensibilització i la prevenció per poder eliminar la violència. Des de l'any 2004 a Espanya hi ha una llei específica de violència i a Catalunya des del 2008, i s'expliquen en que consisteixen aquestes lleis i quin objectiu tenen. Es fa una relació entre la igualtat de l'home i la dona abans i ara. Es tracta de la violència entre adolescents. Finalment s'explica com els nens viuen la violència en l'àmbit familiar.

La part pràctica conté l'explicació de tres casos reals de tres dones que han estat víctimes de diversos tipus de maltractaments. També s'explica la vivència d'una adolescent i una pre-adolescent que han viscut violència masclista. Es van realitzar una sèrie d'enquestes al Col·legi Episcopal als alumnes de 4t d'ESO, 1r i 2n de Batxillerat, i s'han obtingut uns gràfics que s'han analitzat. A més es van realitzar sis entrevistes a diferents professionals. Finalment s'inclouen uns breus consells per acabar amb la violència de gènere.

Les enquestes de nois són diferents de les de noia, tot i que és la mateixa pregunta però qüestionada de diferent forma. Abans de passar-les als tres cursos, es va fer un pretext a 3 noies i a 3 nois perquè si no entenien alguna pregunta poder-la rectificar abans de que la responguessin tots els altres alumnes.

A l'annex del treball s'inclouen totes les enquestes realitzades.

El treball està basat en una hipòtesi que és:

“Actualment la violència en joves és molt present, i l'educació i els programes de sensibilització podrien posar-hi fi.”

MARC TEÒRIC

1. Violència masclista

La violència masclista és la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat.

Article 3 de la Llei 5/2008, de 24 d'Abril,
Del dret de les dones a eradicar la violència masclista

S'utilitza el terme violència masclista perquè defineix les conductes de domini, control i abús de poder dels homes sobre les dones. A més perquè la societat té un model masculí en el qual l'home continua sent superior. Amb la violència no es desenvolupen els drets, ni la igualtat ni la llibertat de les dones. Per tant cal acabar amb aquesta situació per poder posar fi a la desigualtat.

La violència masclista es pot exercir en diversos àmbits:

- En l'àmbit de parella: consisteix en el maltractament físic, psicològic, econòmic, sexual i social exercida contra la dona per part de la seva parella.
- En l'àmbit familiar: el maltractament físic, psicològic, sexual, econòmic i social es patit per la dona i els menors de la família.
- En l'àmbit laboral: consisteix en la violència física, psicològica o sexual que es produeix en el treball, ja sigui fora o dins d'horari laboral, contra una dona.
- En l'àmbit social: alguns fets serien, agressions sexuals, tràfic i explotació sexual de dones i nenes, mutilació genital femenina, matrimonis forçats, i altres.
- I qualsevol altre fet que vagi en contra de la dona.

1.1 Tipus de maltractament

1. Maltractament físic

Aquest tipus de maltractament provoca danys al cos en diferents graus. Pot produir fractures, contusions, ferides, i en el casos més forts la mort. És el maltractament que generalment deixa marques físiques.

Alguns fets que el caracteritzen, són:

- Bufetades i cops
- Cremades
- Espentes
- Llançament d'objectes vers la víctima
- Altres

Es podria considerar el maltractament més fàcil de veure a simple vista, però sempre es necessiten o bé informes mèdics (parts de lesions) o altres tipus de proves, com informes pericials.

2. Maltractament psicològic

És aquell que produeix un sofriment, més aviat intern i subtil amb el temps, en la qual el maltractador persegueix l'anulació de la persona i de la seva autoestima. La víctima no es sent valorada per la seva parella i a la vegada es sent menyspreada.

Alguns indicis de maltractament psicològic són:

- Humiliacions i ridiculitzacions de manera continua
- Intents de pegar, però mai arribar a fer-ho
- Canvis d'humor i crits per part l'agressor
- Desaprovació de tot el que fa o diu la víctima
- Desqualificacions continues
- Considerar la víctima estúpida i inútil per tal de destruir la seva autoestima
- Control i aïllament
- Conductes verbals agressives i insults
- Coacció de la llibertat

És dels més difícils de demostrar, ja que no hi ha cap seqüela física. És molt subjectiu, i a més no es sap mai on comença i on acaba.

3. Maltractament sexual

És quan una persona obliga a l'altra a mantenir relacions sexuals contra la seva voluntat, en els quals la víctima fa coses que no desitja. Fa sentir a la víctima com un simple objecte sexual.

Alguns indicis són:

- Agressió i coacció
- Abús i forçament a fer allò que vol l'agressor
- Tocament sense el consentiment de l'altre
- Introducció a la prostitució

4. Maltractament econòmic

Es produeix quan l'agressor exclou a la víctima del control econòmic de la família, de manera que l'últim no pot realitzar cap compra o qualsevol acció d'àmbit econòmic sense el consentiment del controlador.

Es considera maltractament econòmic quan:

- Entrega d'una certa quantitat de diners quan vol l'agressor, demanant sempre posteriorment explicacions de que s'ha fet amb els diners.
- Considerar tots els treballs laborals de la víctima com si no fossin res.
- Acusar a la persona de no saber administrar els diners.
- Fer creure a la víctima que es un malgastador/a.

5. Maltractament social

Es manifesta amb l'insult verbal davant d'altres persones, o bé controlant les relacions externes de la víctima, com la família, les amistats, les trucades, etc. També deixant sempre amb evidència la persona davant de la gent. A mesura que passen els anys la víctima es va quedant sola, fins a tenir només la seva parella, i els fills. De manera que no té a ningú a qui poder-li explicar la seva situació. L'agressor busca mantenir-la aïllada i totalment controlada.

1.2. Els models

Al llarg d'aquests últims vint anys s'han plantejat diversos models per explicar les causes de la violència de gènere. A l'hora d'explicar-les es tenen en compte diversos factors com l'aïllament, les dificultats econòmiques, la inseguretat laboral, l'alcohol i les drogues, el sentiment d'inferioritat i culpabilitat, etc. Però que cap d'ells pot considerar-se el causant de la violència.

Els diferents models serien:

- Psicopatologia

Aquest model va ser el que, durant molt temps es feia servir més. Es basava en que les persones exercien la violència perquè patien alguna mena de trastorn mental.

- Addiccions

Moltes vegades es relaciona la violència amb el consum de drogues o alcohol, ja que molts agressors són consumidors d'aquestes substàncies. Però més tard s'ha demostrat que les drogues i l'alcohol no són els que provoquen que hi hagi violència sinó que només contribueixin a que es produeixi més o serveix d'excusa. Aquestes substàncies fan variar la manera en que es dur a terme la violència però no la provoquen.

- Predisposició a la víctima

Aquest model afirma que la violència es duu a terme perquè la víctima provoca. Només s'aconsegueix culpabilitzar la víctima de la seva situació.

- Model sociològic

Busca trobar la resposta de la violència en la classe social, l'estrès socioeconòmic, la distribució del poder en la societat i en la família, etc. En aquest model trobem el Moviment Feminista.

- Model psicològic

Aquest model intenta explicar que encara que hi hagi les mateixes condicions hi ha persones que agredeixen i d'altres que no ho fan. Això depèn de la

conducta que té aquella persona, que es veu condicionada per la seva vida i les seves experiències, i també pel seu caràcter i personalitat.

- El poder com a model explicatiu

Actualment el poder està present en tots els aspectes de la vida humana, per això en totes les estructures hi ha algú que té el poder. I aquest es va creant i recreant en totes les relacions socials.

Llavors consideren que l'agressor té el poder de la relació i la dona està sotmesa a ell, de manera que produeix la violència.

Els models anteriors són models que no donen una resposta total, sinó només parcial, ja que els factors que tracta cadascú no explica tot el problema. Més tard Bronfenbrenner (1917-2005), psicòleg especialitzat en la psicologia del desenvolupament¹, va proposar un nou model, el model ecològic.

- Model ecològic

Des d'aquest model cal tenir en compte tots els contextos i les dimensions en que actua la persona.

- Macrosistema: és la dimensió més amplia i inclou l'organització social, els sistemes de vida. D'aquí sorgeixen els rols familiars, drets i responsabilitats dels membres de la família.
- Exosistema: aquest és el segon nivell que està compost per la comunitat més pròxima, inclou l'escola, l'església, els mitjans de comunicació, la feina, les institucions recreatives, els organismes judicials i de seguretat. En aquests "òrgans" hi ha estereotips de gènere. En els mitjans de comunicació els models violents influeixen en la generació d'actituds i en la legitimació de conductes violentes. En l'economia i el treball els factors de l'estrès i l'atur influeixen en la violència.

La manca d'una legislació específica per la violència de gènere i la falta de recolzament a les víctimes influeix en que es produeixi més o menys la

¹La psicologia del desenvolupament és l'estudi científic del canvi a través de la vida.

violència. Ja que la dona es sent victimitzada en el context familiar, però en recórrer a les institucions en busca d'ajuda ho torna a ser.

- Microsistema: és el context més reduït a la persona i es refereix a les relacions més pròximes. Dins d'aquesta xarxa trobem la família, els patrons familiars, degut a que moltes vegades la violència es produeix perquè la seva estructura familiar és autoritària des de sempre. Les persones que han patit violència durant la seva infantesa ja sigui dona o home tenen baixa autoestima. En les dones fa incrementar els sentiments d'indefensió i culpabilitat, en canvi en els homes, activa mecanismes d'hombria.
- Nivell individual: en ella es distingeixen quatre dimensions psicològiques diferents:
 1. Dimensió conductual: comprèn els comportaments de la persona quan es relaciona amb el món. L'home abusador en l'àmbit públic, es mostra com una persona equilibrada, tot el contrari en l'àmbit privat, en aquest es amenaçador i sempre està a la defensiva. La dona sol ocultar el seu patiment al seu entorn. En el privat té una conducta submissa i es sol aïllar i té reaccions emocionals als estímuls externs.
 2. Dimensió cognitiva: comprèn les estructures i esquemes cognitius. L'home violent té una percepció rígida i estructurada de la realitat. Les seves idees són tancades i percep a la dona com la provocadora. La dona, víctima, es percep a si mateixa com algú que no té possibilitats de sortir de la situació que està vivint. Es pensa que mai es valdrà per ella mateixa. L'abús que pateix fa que es senti inútil, boja fins a dubtar de les seves idees.
 3. Dimensió psicodinàmica: tracta de la dinàmica intrapsíquica² ens els nivells d'ansietat, d'emocions i conflictes, fins a manifestacions inconscients.

² Procés que té lloc al psique. Es refereix al conflicte entre dos tendències oposades dins d'un mateix.

L'home violent pot haver interioritzat pautes de resolució de conflictes des de la seva infància, i entén que la vida violenta és la més ràpida i efectiva. La dona sol tenir models de dependència i de submissió. Ella té un conflicte intern entre expressar els seus sentiments i la por de la reacció de l'agressor en dir-los. Guarda al seu interior el sofriment.

4. Dimensió interaccional: es refereix a les pautes de relació i comunicació interpersonal. La violència no és contínua, sinó que té cicles. El vincle que es construeix es dependent i possessiu, amb molta asimetria de poders.

1.3. L'amor romàntic

És un model d'amor que es presenta a les cultures occidentals, que facilita l'existència de la violència de gènere.

Implica a les dones a renunciar a elles mateixes i a ser dependents i tenir submissió cap a la seva parella. Aquesta idea s'ha anat transmetent al llarg de la història, fins a convertir-se en un model d'amor, que continua demostrant que el poder masculí. Cada cop es troba en parelles més joves.

Algunes característiques són:

- Els amors impossibles
- La idealització d'un amor perfecte
- Idees que no fomenten el respecte a la dona

Moltes noies joves consideren que si tens una relació que respongui als estereotips de gènere serà més ben vista socialment, per això la majoria busca tenir una parella estable. Tots aquests estereotips fan que es deixi de conèixer el significat autèntic d'amor verdader. Com per exemple, considerar que si té gelós es perquè t'estima més. A més, les pel·lícules, novel·les... fomenten aquest tipus d'amor.

Les frases com: “Per tu ho deixaria tot”, “T’estimo més que a la meva pròpia vida”, “Com té gelós, em demostra que m’estima molt i que es preocupa per mi”. Això pot semblar molt bonic, però és perillós, perquè l’amor real no és així. Sino que està basat en el respecte. A més sota la paraula “amor” es permet el control, l’abús i el sofriment, ja que aquesta paraula serveix d’excusa.

2. El maltractament psicològic

El maltractament psicològic és un tipus de violència que es produeix de manera verbal. És intern i lent. L'agressor a través d'insults, burles, menyspreus, amenaces, desqualificacions, anul·la a la víctima totalment. La controla i l'aïlla de totes les relacions socials, com la família, les amistats, etc.

Pot haver intents de pegar-la però mai ho arriba a fer. Aquesta és una de les grans característiques d'aquest mal tracte, no deixa marques ni proves. La única prova es creure el que diu la víctima.

En aquestes relacions es produeixen molts moments on la parella pensa en la separació i el divorci com a solució a la situació que s'està vivint. Però aquests processos sempre són monòtons i normalment mai s'acaba produint la ruptura ja que es produeix el cicle de la violència. Quan es planteja la separació o divorci el pervers veu com la seva parella se li escapa i llavors la violència perversa augmenta de manera descontrolada, on es tenen lloc les amenaces. Però poc després entra en joc el cicle de la violència, i ell demana perdó. La víctima segueix amb ell.

2.1. Com és?

Els actes perversos són tant quotidians que al final semblen per la víctima una cosa normal. Tot comença amb una petita falta de respecte, o amb una mentida o bé amb una manipulació. Una de les conseqüències quan aquests fets es van produint de manera continua són les malalties de caràcter psicològic.

Les víctimes de maltractament psicològic sofreixen en silenci ja que tenen por a no ser enteses per l'altra gent i llavors decideixen callar.

En aquest tipus de maltractament les agressions són subtils i no deixen cap mena de rastre. L'exterior veu la relació o bé d'una manera normal ja que

exteriorment no es mostra cap símptoma de maltractament o bé com una relació en la qual les dos persones tenen un caràcter fort.

En la parella, es produeix un gran domini de l'agressor envers la víctima. El primer pretén mantenir a l'altra persona sota el seu control, o fins i tot propietat, per demostrar així el seu poder. La víctima es sent culpable i dins de grans dubtes que la deixen sense poder reaccionar. La persona que duu a terme el domini és una persona narcisista que necessita controlar a l'altra. Però aquest domini només es produeix quan la víctima a causa d'estar confusa ho tolera.

També hi ha violència directa i indirecta.

Quan la parella té fills, aquests també reben violència però de manera **indirecta**. Això es deu a que els fills són testimonis de que un dels seus pares domina completament a l'altre i a més reben l'agressivitat dels dos i la ràbia, de manera que els fills s'aïllen. Els nens són presents d'aquestes escenes de maltractes perquè no són preservats pels seus pares. L'agressor al final acaba fent el mateix que li fa a la seva parella, però també als fills, ja que el que pretén es tenir-los totalment dominats i no reconeixent res del que fan. Generalment els maltractes cap a fills es produeixen perquè l'agressor també els va patir i llavors no accepta que el seu fill estigui bé, i vol que pateixi com ell va patir. A més maltractar a un fill es molt més fàcil perquè es pot manipular més ràpid i encara que no tinguin la culpa de res demanen disculpes. L'altra persona de la relació, que també és víctima de l'agressor poques vegades pot ajudar als seus fills, de manera que tot queda sota el control del pervers.

La **violència directa** es quan el pare o la mare, el que sigui l'agressor, justifica tot el que fa pel seu bé, perquè l'està educant, quan realment no és així, sinó que el que pretén es fer-lo patir i acabar amb ell, igual que amb la seva parella. El nen comença a sentir-se no res en la vida i de l'únic que es pot queixar es de paraules o gestos de l'agressor, ja que mai l'arriba a pegar. El pervers té un afany per anular els seus fills i la seva parella. Al nen també el responsabilitza quan hi ha algun problema entre els seus pares. El nen és cada cop més despreciat i per tant fa les coses pitjors.

2.2. On es dóna i el perquè

Es tendeix a dir que el maltractament psicològic, o qualsevol altre tipus, es produeix només quan el nivell socioeconòmic és baix. Però no té perquè ser així, ja que hi ha casos de relacions amb violència amb un nivell econòmic mitjà o alt i que, per tant, desmenteixen aquesta afirmació.

Es dóna quan en la parella, l'home és una persona amb una baixa autoestima, amb problemes d'infància, i és egocèntric. També generalment prové d'una família desestructurada. La dona també sol tenir una baixa autoestima des de petita, i busca en la seva parella l'amor que li va faltar durant la infància. És també probable que el seu pare tingués un patró semblant al d'un agressor, ja que moltes vegades els patrons és van repetint.

En aquesta relació l'home troba la perfecta dona, per poder exercir el seu domini i la seva superioritat, la dona creu que en ell trobarà l'amor que li manca. Però realment només és crearà una relació de dependència en la qual trencar els lligams resultarà més difícil.

3. La relació perversa

Els actes perversos són tant quotidians que al final semblen per la víctima una cosa normal. Tot comença amb una petita falta de respecte, o amb una mentida o bé amb una manipulació. Una de les conseqüències quan aquests fets es van produint de manera continua és malalties de caràcter psicològic.

Les víctimes de maltractament psicològic sofreixen en silenci ja que tenen por a no ser enteses per l'altra gent i llavors decideixen callar.

En aquest tipus de maltractament les agressions són subtils i no deixen cap mena de rastre. L'exterior veu la relació o bé d'una manera normal ja que exteriorment no es mostra cap símptoma de maltractament o bé com una relació en la qual les dos persones tenen un caràcter fort.

En la parella, es produeix un gran domini de l'agressor envers la víctima. El primer pretén mantenir a l'altra persona sota el seu control, o fins i tot propietat, per demostrar així el seu poder. La víctima es sent culpable i dins de grans dubtes que la deixen sense poder reaccionar. La persona que duu a terme el domini és una persona narcisista que necessita controlar a l'altra. Però aquest domini només es produeix quan la víctima a causa d'estar confusa ho tolera.

3.1. La seducció perversa

Una relació d'assetjament està formada per dues fases, la primera seria la seducció perversa i més tarda la violència.

En la seducció perversa l'agressor intenta seduir a l'altra persona intentant donar una bona imatge de sí mateix i fent de protector de l'altre. Però darrere d'aquesta persona que aparenta una bona persona no és així, tot i que actua de manera que no sigui descobert. En la seducció ja comencen a haver una mica de manipulacions. Aquesta seducció té com a finalitat destruir a l'altra persona.

Un dels elements d'aquesta relació és la comunicació perversa que aplica el pervers a la víctima. És una comunicació basada en la manipulació verbal de

manera que l'altra persona estigui més confusa. No afavoreix a la unió si no que més aviat al contrari i la seva finalitat és anul·lar a la víctima.

Els agressors no parlen mai de manera directa i es queixen a través dels sospirs o bé encongint-se d'espatlles. De manera que a la víctima sempre es queda amb la incertesa perquè ell no li diu que ha fet.

Si hi ha algun problema en la relació l'agressor sempre nega l'existència del problema i per tant, ja tanca el diàleg i el buscar una solució. En cas que ella vulgui dir alguna cosa, ell simplement no l'escolta.

El pervers parla sense explicacions i per això sempre s'ha d'interpretar el que pot estar dient. A vegades la víctima recorre a cartes escrites per a veure si ell així parla, però no rep cap resposta. I fins i tots, l'agressor utilitza les cartes en contra d'ella.

La veu que adopten a l'hora de parlar és freda i distant, que no mostra cap afecte i que bloqueja a l'altra persona a través dels menyspreus.

3.2. La comunicació perversa

El domini es produeix a partir de processos que donen la impressió de ser comunicatius però en realitat no fan la unió sino que produeixen l'allunyament i la impossibilitat de l'intercanvi. Perquè la víctima tingui més dubtes cal que hi hagi manipulació verbal. La violència també es troba en les insinuacions i els silencis.

Amb tot això el pervers intenta anular la persona, fent que perdi la seva identitat. L'ataca però no vol perdre-la.

REBUTJAR LA COMUNICACIÓ DIRECTA

L'agressor no parla amb "objectes", és a dir persones, per això gairebé no manté una conversa amb la víctima. Tampoc respon de manera directa, sinó que només ho insinua tot. L'altra persona intenta saber que ha fet però no troba resposta.

El pervers nega l'existència del problema. Si el problema fos acceptat, es podrien buscar solucions però com no es el cas tot segueix igual, ja que impedeix que l'altra persona pensi o reaccioni. Al rebutjar el diàleg, fa que el

pes de tot el conflicte recaigui sobre la víctima, que a més no té dret a parlar ja que a l'agressor no l'interessa la seva versió.

Com que el diàleg no hi és, la víctima li pregunta per escrit el que passa, que falla del seu comportament, però tampoc rep resposta.

DEFORMAR EL LLENGUATGE

Quan els perversos parlen, la seva veu es torna freda i distant, sense afectivitat. A través d'ella es veuen els menyspreus i les burles. Llavors les paraules deixen de tenir importància, només importa aquell to de veu que incomoda. A més no aixeca la veu, però fa que l'altre sí l'aixequi, retraient-li que és un histèric i sense articular.

El missatge és imprecís generant dubtes, i negant sempre el que ha dit anteriorment.

Una altra característica del llenguatge, és que els perversos utilitzen paraules tècniques i abstractes per tal de que la víctima no l'entengui i tingui por a preguntar que vol dir. Sempre dona la impressió que sap del que parla, però gaire bé mai és així.

Una altra consisteix a endevinar el que pensa la víctima per donar a entendre que la coneix molt bé.

MENTIR

L'agressor no menteix directament, sino que ho fa a través de insinuacions i silencis per tal de crear un malentès que més tard serà beneficiari per ell.

Deixa anar missatges a l'aire, generalitzen però com sempre produint confusió, ja que la víctima es pensa que són indirectes per ella. També hi ha mentida a les bromes i als detalls.

Sempre troben la manera de tenir la raó en tot, ja que sempre acaben fent dubtar a la víctima de la veritat i la mentida.

UTILITZAR EL SARCASME, LA BURLA I EL MENYSPREU

Els menyspreus i la burla dominen la relació. El menyspreu afecta a la víctima però també a les relacions exteriors. El pervers s'amaga sota la màscara de la ironia.

Els perversos mostren un gran menyspreu cap a les dones, en que són inferiors, en el físic, el caràcter, i altres.

Però realment aquests menyspreus, com poden ser calumnies i mentides, neixen de l'enveja cap a la dona. Com per exemple, si una dona és presentadora d'un programa és perquè ha mantingut relacions sexuals amb la majoria de directors; si una dona és exigent és perquè no està satisfeta amb el que té...

El que utilitza la burla és perquè es considera savi i per tant pensa que té dret a burlar-se d'algú. La víctima al final s'acaba creient aquelles burles i deixa d'estimar-se.

Sembla que tot això s'hagi de tolerar perquè és el preu per estar amb aquella persona i perquè te l'estimes.

Perquè l'agressor floti, cal enfonsar a la seva parella, i per això busca tot els punts dèbils que té, i llavors ridiculitza a la persona a través d'aquestes debilitats, que poden ser físiques, psíquiques, de família, entre d'altres. A més és probable que un dia es burli de tu per una cosa, i després estigui orgullós de tu, ja que li agrada buscar el conflicte. Les persones que pateixen aquesta violència, no se'n donen molt compte d'aquestes burles perquè no es produeixen sempre, i tendeixen a donar-li la raó a l'agressor.

Per desestabilitzar a l'altre només cal:

- Burlar-se d'ell en la personalitat i físic, com també de les idees i els gustos
- No dirigir-li la paraula
- Ridiculitzar-lo en públic
- No deixar que s'expressi
- Aprofitar-se dels seus punts dèbils per fer-li mal
- Posar en dubte les seves qualitats

UTILITZAR LA PARADOXA

L'agressor diu una cosa però en la comunicació no verbal mostra el contrari. Sempre nega l'existència d'un missatge sobreentès. Una de les formes de la paradoxa és sembrar dubte en coses evidents i quotidianes. Llavors si la víctima intenta aclarir els seus dubtes, la qualifiquen de paranoica i de que tot

ho entén al revés. Amb aquests missatges l'agressor té el control de la conversa ja que ha desestabilitzat a l'altre, i així controlar els sentiments i els comportaments de la víctima.

També desplaça la culpabilitat de tot a l'altre, de manera que la víctima es sent culpable.

DESQUALIFICAR

La desqualificació consisteix a privar a algú de totes les seves qualitats. Repetir-li que no val res fins que s'ho cregui. Al principi es fa a través de comunicació no verbal.

Encara que no es digui directament inútil o desastre a la víctima, aquesta ja es pensa que ho és. Al final s'hi va tornant perquè l'agressor li ha dit sempre.

Amb aquestes desqualificacions el que pretén es enfonsar a l'altre i ell sentir-se superior.

IMPOSAR AUTORITAT

Des del primer moment, l'agressor té el poder i imposa autoritat, ja que es vol sentir per damunt de l'altre. Per aconseguir això troben el costat negatiu de tothom.

Hi ha un procés de dominació, en la qual la víctima està sotmesa a ell, i l'agressor té el control. La persona submisa té por i per tant quasi sempre obeeix i no es rebel·la, per això segueix les normes que ell li marca. Aquesta relació es per interès i benefici de l'agressor ja que així aconseguix tot el que vol. El control no es veu des del principi.

3.3. La violència perversa

Quan ja hi ha tot el domini que l'agressor volia aconseguir, es comença a veure amb claredat la violència. En aquest moment la víctima ja no és res i té una gran dependència.

Es comença a mostrar l'odi quan la víctima reacciona i vol recuperar llibertat. En aquell moment l'agressor veu que la seva "pressa" se li està escapant, i té

un sensació de pànic i nervis, llavors ell sol es delata, ja que es comença a descontrolar. Surt l'odi que té, i comença a humiliar-la. L'amor es transforma en odi, igual que l'enveja, però realment l'agressor mai ha sentit amor real per la seva parella. A més ell comença a tenir paranoies, com per exemple, que tot es culpa dels altres, perquè tenen un projecte contra ell; i veu a la seva parella com una persona dolenta i violenta. La víctima comença a tenir por de la violència, tant física com psicològica, o sexual.

La violència es freda i verbal, matant a la persona a través de les paraules. La víctima es troba tan perduda que no es dona compte de la situació, ja que està completament manipulada.

Aquesta violència es produeix de manera íntima, i ella no ho parla a l'exterior per por, i ell perquè considera que no hi ha violència i no hi ha res a parlar, sino que la relació entre ells és perfecta. A mesura que la violència augmenta i es fa més present l'agressor es torna més violent i humiliant, i la víctima més petita i impotent. Però no hi ha cap prova de que està patint, només ella sap la realitat. És una violència neta, sense cap rastre.

L'agressor intenta que la víctima actuï contra ell per així poder-la acusar de dolenta i així que ella es senti culpable. Molts cops la víctima es planteja el suïcidi, però es frena quan pensa amb els fills, la família, i altres. I continua lligada a l'agressor, que ja ha aconseguit el seu objectiu; tenir en ple control la seva parella.

3.4. Les fases

La psicòloga Leonor Walker en el seu llibre *The battered women* (Les dones maltractades) publicat l'any 1979 explica el cicle de la violència que consta de tres fases.

1. Fase d'acumulació de tensió: augmenta la tensió en la parella. L'agressor es torna més violent i troba motius de conflicte sempre. Crida, insulta i critica a la víctima. Aquesta no compren res del que passa i no sap com arreglar-ho, ja que tot el que intenta fracassa.

2. Fase d'explosió violenta: descàrrega sense control de la tensió acumulada anteriorment. desapareix la comunicació i apareix la violència, en forma física, psicològica, sexual, etc. La víctima, encara que no sempre, ho denuncia, o intenta buscar ajuda si se'n dóna compte.
3. Fase de "lluna de mel": desapareix la tensió i la violència. En aquest moment l'agressor es penedeix i demana perdó amb promeses de que canviarà. Però tot això es mentida, ja que només és una manipulació perquè ella no marxi. Aquesta fase s'anomena així perquè l'agressor es torna afectuós, amable i li diu el que ella vol sentir. La víctima manté l'esperança de que canviarà i segueix al seu costat.

Els motius pels quals la víctima continua amb ell, i no es posa fi a la relació:

- L'amor que sent per la seva parella, ja que veu que també hi ha moments bons.
- L'esperança que tot canviï.
- La por de que la mati a ella, o als seus fills o família.

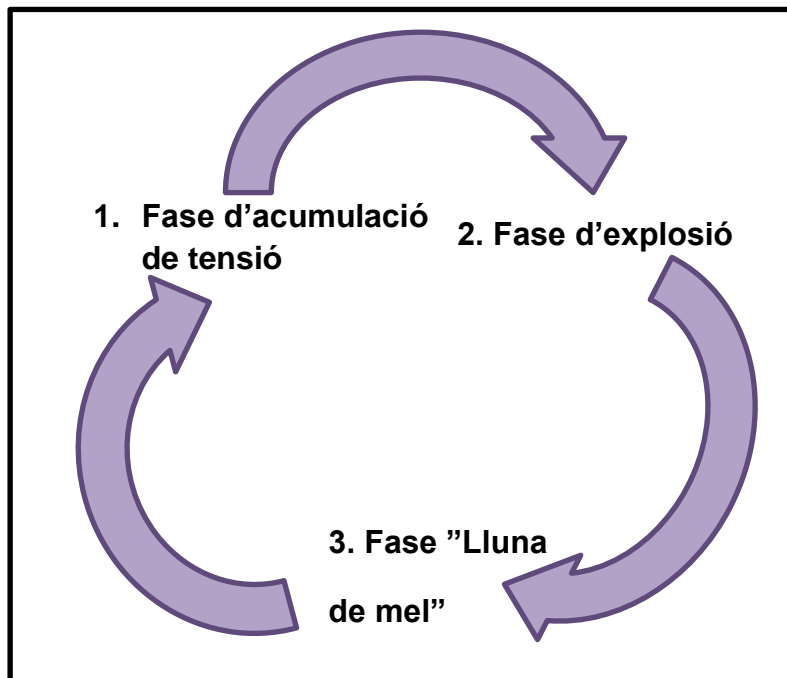


Fig. 1. Les tres fases de la violència

4. L'agressor

No es pot generalitzar un perfil comú per tots els agressors, però tenen característiques comunes. Per exemple, molts d'ells han pogut sofrir violència quan eren petits o ser testimonis d'ella, tenen addicció de les drogues o l'alcohol, es troben a l'atur o són antisocials. Tot això, pot donar lloc al maltractament, però no sempre és així.

A més en la majoria dels casos l'agressor és un persona "normal", que vol aparentar ser responsable, tot i que tenen una personalitat amb trets estranys.

Al llarg dels anys s'han anat realitzant diversos estudis sobre la violència de gènere i en l'apartat de l'agressor sempre han sortit idees diverses. Algunes vegades, que el nivell socioeconòmic és baix, la relació amb les drogues i les begudes alcohòliques, i altres. Però no hi ha més relació, l'agressor és un home que pot ser de qualsevol nivell socioeconòmic i de totes les edats.

També té molta importància la perspectiva psicosocial, és a dir, com la persona forma la seva identitat masculina, quins valors, actituds, creences té la persona. També com es controla i com oculta els seus sentiments. Generalment solen tenir creences equivocades sobre les relacions de parella, consideren que la dona és inferior i que ells tenen el poder absolut. No accepten les frustracions, els costa comunicar-se, i no sabem com sortir d'un problema. Solen ser gelosos, perquè creuen que la seva parella només és seva, i d'aquest pensament es desencadenen moltes discussions.

Tenen mecanismes perversos, però la realitat és que totes les persones tenim característiques perverses, podem ser egocèntrics, amb la necessitat de ser admirats, no acceptar les crítiques, alguna vegada hem pogut manipular a algú, etc. Però el que ens diferencia dels agressors, es que, quan nosaltres tenim alguna d'aquestes reaccions, són només passatgeres, i a més ens produeixen remordiments. En canvi, per aquestes persones és una acció completament "normal".

Moltes vegades també senten amor i odi cap a la seva mare, ja que per una part és la persona que el va crear i volen ser com ella, però per l'altra l'odien perquè la veuen com la culpable de la seva vida anterior.

4.1. Característiques de la personalitat

Hi ha diversos trets comuns a la personalitat de l'agressor:

NARCISISME

Quan la persona compleix almenys cinc de les següents característiques:

- És considera important
- L'absorbeixen les idees d'èxit il·limitat i de poder
- És veu especial i únic
- Té una necessitat elevada de sentir-se admirat
- Pensa que ho sap tot
- En les relacions sempre explota a l'altre
- Li manca la empatia
- Enveja cap als altres
- Comportament i actitud arrogant

Segons Otto Kernberg, un psiquiatra i psicoanalista nord-americà, al 1977 ja va descriure el narcisisme: "Les característiques excel·lents de les personalitats narcisistes són la grandiositat, la exagerada centralització en sí mateixos i una notable falta d'interès i empatia cap als demés, no obstant sempre busquen el seu tribut i aprovació. Senten una gran enveja cap aquells que posseeixen alguna cosa que ells no tenen o que simplement sembla que gaudeixen de les seves vides. No només els falta profunditat emocional i capacitat per comprendre les complexes emocions dels demés, sino que a més els seus propis sentiments manquen de diferenciació, encenent-se en ràpides espurnes per dispersar-se immediatament. En particular, són incapaços d'experimentar autèntics sentiments de tristesa, dolor, anhel i reaccions depressives, sent aquesta última una mancança característica bàsica de les seves personalitats. Quan es senten abandonats o defraudats per altres persones, solen mostrar

una resposta aparentment depressiva però que, examinada amb major deteniment, resulta ser d'enuig i ressentiment carregat de desitjos de venjança, i no verdadera tristesa per la pèrdua d'una persona que apreciaven.”

PERVERSIÓ

Els perversos senten un plaer enorme i vital quan veuen que les altres persones estan patint o dubtant, de la mateixa manera que gaudeixen quan humilien als altres.

Tenen la necessitat d'alimentar-se dels altres, ja que ells no tenen vida, i intenten aprofitar-se d'ella. Quan veuen que això no és possible la destrueixen, perquè si ells no tenen vida, la seva parella tampoc.

També busquen assemblar-se a les altres persones ja que tenen enveja. Són insensibles, ja que no tenen afectes.

MEGALOMANIA³

És una condició psicopatològica caracteritzada per desitjos de riquesa, poder i superioritat. Representen el bé i el mal i la veritat. Se'ls atribueix un aire moralitzador i distant. No accepten les crítiques ja que ells consideren que tot ho fan bé. També s'ajunta amb la paranoia.

ENVEJA

L'enveja i la finalitat d'apropiació són el motor del nucli pervers. L'enveja sorgeix quan l'agressor observa la felicitat i els avantatges de l'altre. És una mentalitat inicialment agressiva que es produeix segons el que un té o no té. Es basa en dos pols, un el d'egocèntric i ganes de tenir-ho ell i per l'altre la mala intenció, és a dir, en les ganes de perjudicar a l'altra persona. Quan ell no pot tenir-ho, l'humilia i critica. El que més enveja és l'èxit i després els béns materials.

³ La paraula megalomania és una conjunció de "mania", que significa bogeria, i la paraula grega "megalo", que significa obsessió amb grandiositat.

IRRESPONSABILITAT

Són absents de si mateixos, i per tant ho estan també pels altres. A més sempre donen la responsabilitat a la seva parella, amics, companys...

“tot el que va malament és sempre culpa de les altres persones”

Atribueixen fora d'ells les seves dificultats i fracassos. Sempre es mostren negatius, i eviten el dubte i el patiment.

Tenen moltes dificultats per prendre decisions, i per tant, posen la responsabilitat al del seu costat.

Quan estan sols es senten incòmodes i impotents.

PARANOIA

La personalitat paranoica té les següents característiques:

- Orgull i sentiment de superioritat
- Intolerància, racionalitat freda, dificultat per mostrar emocions positives i menyspreus de l'altre
- Desconfiança
- Judicis equivocats: interpreta malament fets neutres

APARENTAR

Fora del nucli privat, l'agressor generalment es mostra com una persona amable i simpàtica, amagant totes les característiques anteriors. A més sol fer veure que realment valora a la seva parella i que pateix quan aquesta no està bé.

Quan l'agressor es mostra d'aquesta manera a l'exterior, la víctima encara té més dificultats a explicar el que viu dins de casa, ja que tothom ho posarà en dubte, perquè només el coneixen per com és a fora.

5. La víctima

La víctima, com l'agressor, té característiques comunes que ens permeten identificar una víctima:

- La principal característica d'ella és la seva **baixa autoestima**. Aquesta manca, generalment, ja els hi prové des de petites, perquè poques vegades la seva família li va reconèixer les coses que feia bé, i per tant, ja sempre s'ha considerat una persona poc vàlida. De manera que ja mai es farà valdre com a persona.
- **Conformistes**, solen acceptar el que els hi passa i el que els hi diuen perquè tenen por a parlar i a expressar els seus sentiments, de manera que es guarden els pensaments i emocions a dins.
A la vegada sempre accepten allò que els hi demanen, per la mateixa por que sempre està dins seu. Per això, encara que no els hi agradi una cosa la faran, perquè l'altre no tingui un altre motiu per queixar-se d'ella. A més ella es pensa que es així no sentirà més crítiques.
- **Sentir-se culpables**, es consideren responsables de tot i mai creuen que l'altre potser no té raó.
- **Poca força del seu "jo"**, com no es valoren ni tenen autoestima, la seva persona perd força de manera que és molt més manipulable.
- **Respecte**, sent molt respecte cap a les idees i normes de l'altre i per això sempre fa el que li manen.
- **Inseguretats**: es senten insegures sempre, pensant que allò que diran o faran no estarà bé.
- **Submisa**: mai pren decisions pròpies, sino que actua segons l'agressor.
- **Inferioritat**: es consideren inferiors, en tots els àmbits, que la resta gent. Això generalment ve motivat per la infància que va viure i la falta de reconeixement. Llavors creuen que són dependents de la seva parella, emocionalment i econòmicament.
- **Expectatives no realistes**: arriba un punt que somien en aquella vida que mai podran tenir. I també pensen i tenen la esperança que l'agressor algun dia canviarà.

- **Protecció:** busquen sentir-se protegides per algú, i en la seva parella creuen que han trobat la persona ideal.
- **No són conscients de l'abús:** no veuen ni consideren abús aquella relació que estan vivint, ja que al final l'han acceptat com a "normal". I pensen que tampoc ningú les creurà
- **No saber dir no:** mai es senten suficientment capaces per dir "NO" amb alguna cosa, i sempre acaben cedint.

5.1. Característiques de la víctima

LA VÍCTIMA COM OBJECTE

La víctima és innocent i per això sofreix el maltractament, perquè ni ella mateixa s'adona del que està vivint.

Moltes vegades es sol dir que la dona es converteix en víctima perquè la seva debilitat o les seves mancances han fet que ho fos. Però, s'ha vist que les víctimes han estat elegides perquè tenen alguna cosa de més, i que l'agressor es vol apropiat. No l'ha de posar en perill, la víctima ha de ser dòcil.

La violència obliga a la víctima a afrontar la seva vida i els traumes de la infància, ja que si no, és el punt on l'agressor sempre ataca. Sempre busca el punt depressiu de la víctima, per fer-li mal.

LA CULPA I VITALITAT

La víctima ideal per l'agressor és aquella que no té confiança en ella mateixa però que no explica mai a l'exterior que passa en privat, i que per tant passi el que passi, surt al carrer donant una bona imatge i així encobreix encara més l'agressor.

Elles necessiten donar i ells rebre, per això es forma una parella perfecta, ja que ella sempre tendeix a culpabilitzar-se i l'agressor només busca donar la culpa a algú.

Ella primer es mostra resistent, però després acaba cedint al que ell diu, fet que fa que l'agressor agafi més força i augmenti el seu ego.

LA TRANSPARÈNCIA

Les víctimes per desmarcar-se del seu agressor intenten ser transparents i justificar-se. Quan una persona transparent s'obre a un desconfiat, generalment

el desconfiat guanya poder. Davant d'un atac de l'agressor, la víctima es mostra comprensiva i s'adapta, i al final l'acaben perdonant. Creuen que han de comprendre-ho tot, perdonar-ho tot i justificar-ho tot. També pensen que el diàleg és la solució, però això només les fa fracassar ja que ell no creu en el diàleg.

5.2. Com s'arriba a ser una dona maltractada?

Hi ha molts factors que fan que una dona algun dia pugui arribar a ser víctima de mals tractes.

Generalment la víctima sol ser una dona que des de petita ja va tenir una infància amb manca d'afecte dels seus pares, fet que va fer que la seva autoestima fos sempre baixa. Poques vegades era valorada, i això contribuïa a que la seva autoestima no pogués millorar.

De més gran, busca en l'amor algú que la protegeixi i que l'estimi per tal de que pugui rebre l'afecte que li va mancar quan era petita.

També pot haver viscut violència a casa seva de manera indirecta, del seu pare cap a la seva mare, mentre ella era testimoni dels fets. I això fa que agafi aquells rols com a model i com a normals en les seves futures relacions de parella ja que el patró es repeteix.

6. Les conseqüències

El maltractament té unes conseqüències tant en la fase de domini que serien a curt termini com altres a llarg termini.

6.1 Conseqüències de la fase de domini

Durant la fase de domini, és a dir, mentre la víctima segueix amb l'agressor, ja hi ha unes conseqüències negatives que afecten a la persona.

LA RENÚNCIA

La víctima, en el moment de conflicte, no afronta la situació i decideix continuar submissa perquè no vol que arribi el moment de separació. Prefereix acceptar que discutir perquè sap que ell no cedirà mai. Si ella accepta aquesta submissió, el que es produeix és que ella es deprimeix i ell aconsegueix el seu objectiu que es dominar-la.

LA CONFUSIÓ

En la fase de domini la víctima es troba en un moment de molta confusió, ja que no sap que fer ni què dir, ni tan sols queixar-se. S'anul·len les seves facultats, la seva espontaneïtat i perden vitalitat. Encara que a vegades sentin que són objecte de maltractament i realment d'una injustícia, aquesta confusió les deixa sense reacció, no actuen. A més aquesta sensació els hi produeix tensió i estrès. En aquest moment perden la seva identitat i el seu valor.

EL DUBTE

Arriba un moment que no pot creure el que està passant ni el que els seus ulls estan veient. Tampoc entén res, però sense resultat intenta comprendre la situació i justificar-la. Quan veuen que les respostes no existeixen van perdent seguretat en si mateixes i es tornen irritables. Solen dir-li a l'agressor: "Dis-me que he de fer perquè la nostra relació millori" i ell li contesta: "Deixa-ho, no ho entendràs". Busquen la responsabilitat en elles i finalment la culpa cau sobre si mateixa.

L'ESTRÈS

Acceptar la submissió implica pagar un preu molt elevat de tensió interna.

Aquesta tensió contribueix a disgustar menys a l'altre i a relaxar-lo quan s'exalta, i evita, a la vegada, la reacció d'ella. Però tot això genera més estrès. Quan es produeix aquest estrès s'entra amb una depressió del sistema immunitari. Si l'estrès només és puntual, ràpidament es torna a establir l'ordre, però si aquest es produeix de manera continuada i en intervals freqüents, l'ordre ja no torna, i els canvis es tornen crònics.

Els primers signes d'estrès són, tot i que depenen de la persona, les palpitations, les sensacions d'aclapament i de fatiga, els trastorns del son, el nerviosisme, la irritabilitat, els mal de caps, els trastorns digestius i manifestacions psíquiques com l'ansietat.

La vulnerabilitat a l'estrès depèn de la persona.

L'agressor no pateix mai estrès, perquè quan fa responsable a la víctima de la situació, ell ja queda lliure de carregues. Per això, les víctimes no tenen cap escapatòria.

Com que sempre es produeix algun nou fracàs, la víctima ja es desmotiva i preveu sempre els pròxims fracassos, llavors és quan l'estrès encara es fa més gran i perd força per defensar-se.

LA POR

Totes les víctimes del maltractament reconeixent haver tingut por durant aquesta fase de domini. Estan sempre observant, els moviments i les mirades de l'agressor, o del seu to de veu que pugui emmascarar l'agressivitat.

Tenen por a la seva reacció, la seva tensió i la seva fredor quan ell no troba el que espera, i també als seus menyspreus i insults.

Per tal d'evitar la violència, les víctimes es comencen a mostrar més amables que mai, perquè l'agressor no tingui motius per enfadar-se, i així mantenir viva l'esperança de que aquell odi que ell sent es convertirà en amor i bondat.

L'AILLAMENT

Al moment que les víctimes han d'enfrontar la situació, es senten molt soles. Ja que només ho viuen elles, i és un fet privat. Per això les seves amigues mai imaginarien el que pot estar vivint. Fins i tot arriben a pensar que totes aquelles percepcions seves no són del tot certes i que són exagerades.

Per aquesta sensació, de soledat a les víctimes els hi costa molt sortir de la situació, perquè sempre pensen que ningú les creurà i que no li faran costat.

6.2. Conseqüències a llarg termini

A llarg termini hi ha unes altres conseqüències, que continuen sent negatives per la víctima.

EL XOC

El xoc té lloc quan la víctima pren consciència de l'agressió que està patint. Fins aquell moment són massa confiades. Encara que altres persones l'avisin del que estava vivint, ella es nega a reconèixer que allò que li deien era veritat. Només d'una manera exagerada entenen que han estat objecte d'una manipulació. Quan arriba aquest moment és quan es senten desamparades i ferides. La importància d'aquest xoc es deu a l'efecte sorpresa, a causa de la fase del domini.

Fins i tot, després de que la víctima s'adoni de tota la situació no es solen indignar ni rebel·lar-se. Encara que la ràbia les ajudaria a alliberar-se, també veuen la injusta sort que han tingut.

Quan són conscients d'aquesta violència descobreixen que han perdut la seva autoestima i senten que han perdut també la seva dignitat. S'avergonyeixen de les seves reaccions i del no haver reaccionat abans.

En aquest moment, el que més desitgen és recuperar la seva pròpia identitat. I a la vegada, encara esperen que l'agressor els hi demani perdó, tot i que això mai passarà.

EL DESEQUILIBRI

La víctima ha quedat totalment debilitada a causa d'aquest domini. Quan l'estrès la supera, es produeix un desequilibri. Llavors apareixen els trastorns més llargs.

Durant aquesta etapa es presenta un quadre d'ansietat generalitzada, de depressió o trastorns psicossomàtics. Tots aquests estats ajuden a l'agressor a justificar que ella és la responsable de tot i que ell no ha fet res.

El seu estat depressiu depèn de l'esgotament, de l'excés de l'estrès. La víctima es sent buida, cansada i sense energia. No s'interessen per res. A més també apareix la idea del suïcidi, per tant, és el moment més perillós.

Com que durant l'agressió ell mostra ser una persona correcta, la desil·lusió de la víctima és encara més gran.

Moltes vegades, les víctimes mostren una desmillora física, és a dir, que s'aprimen o es debiliten, expressant així el problema psicològic del qual elles no són conscients i no s'adonen del que estan perdent per culpa de la violència. I els trastorns psicossomàtics no es deriven directament de l'agressió, sinó del fet de no reaccionar.

LA SEPARACIÓ

Quan la situació esta al límit, la resposta de la víctima pot ser de dues diferents:

- Sotmetre's i acceptar la dominació. Amb aquesta decisió deixa pas a que l'agressor pugui arribar al seu objectiu.
- Rebel·lar-se i lluitar, amb la idea de deixar-lo enrere. Amb aquesta resposta destrueix tots els plans que tenia l'agressor.

Però quan la víctima porta molt temps sota aquest domini és molt difícil que decideixi marxar o fugir, ja que o bé no s'adona del que passa o té una gran dependència que no pot deixar. I generalment tendeixen a aguantar la situació, i sotmetre's un altre cop, i sempre fingint amb una bona cara a l'exterior.

Les víctimes solen reaccionar quan veuen que exerceix la violència a una tercera persona, o bé quan troben recolzament a alguna persona pròxima o a alguna ajuda exterior, com podria ser una associació.

La separació és un assumpte que només depèn de la víctima, mai de l'agressor, ja que aquest últim, no vol que arribi aquest moment de la ruptura sino que ell vol ser amb la víctima per poder exercir el seu control i complir el seu objectiu. Fins i tot, en un procés de separació, l'agressor adopta una posició de víctima, tal i com ha fet sempre, culpant a l'altra persona.

Quan fruit de la relació, han hagut fills, el xantatge durant la separació, es produeix a través d'ells. Que al final són víctimes també de la violència que ha existit a casa seva. Potser que, en un futur, el seu pare posi el seu objectiu en ells.

L'EVOLUCIÓ

Després de la separació, quan no tenen cap contacte amb l'agressor, a les víctimes encara les persegueixen els records. Adopten una nova vida però lligada amb l'anterior. Encara que la sensació d'alliberació és molt gran, senten com si tornessin a respirar de nou.

Una vegada passada la fase del xoc, la víctima recupera l'interès per la vida, per la feina, per la gent, i altres.

Algunes víctimes superen la situació sense cap seqüela, però d'altres tenen trastorns psicossomàtics.

Altres víctimes presenten més tard símptomes d'estrès post-traumàtic, on apareixen totes les pors i fòbies, i que és molt difícil de deixar enrere.

Totes les agressions i humiliacions passen a la memòria de la víctima, que aquesta recorda amb una simple imatge o pensament. Els mals records els hi poden aparèixer a qualsevol moment del dia, però sobretot quan tenen insomni. I tot això encara genera més por.

Moltes víctimes deixen de recordar el passat quan estan entretingudes fent activitats que no estan relacionades amb la seva història anterior.

Encara que l'experiència viscuda no es pot esborrar, cada cop apareix menys a la nova vida. Però el període entre que sempre apareix fins que quasi bé mai, pot variar segons la persona, la manera en que van viure la violència i la durada.

Pel contrari, si una víctima no passa mai del domini, la seva vida resulta un trauma ja que la seva alegria i les seves iniciatives desapareixen. La pena que senten les paralitza i no les deixa avançar.

Realment les víctimes no demanen una venjança, sino que només volen que se'ls reconegui tot el que han aguantat i que se les ajudi a tirar endavant. Fent-li oblidar que el perdó de l'agressor mai arribarà ja que el sofriment per ell no té importància. L'agressor no té conseqüències, perquè si ningú l'ajuda a reconèixer el que ha fet, ell seguirà amb el mateix model.

7. La detecció. Indicadors

Per poder detectar quan una dona o noia està sent víctima de violència masclista existeixen una sèrie d'indicadors que ens poden ajudar. Aquests indicadors són:

- Haver patit o presenciats maltractaments a la seva infantesa
- Trastorns de la conducta
- Trastorns del son
- Depressió
- Presència constant de la parella
- Baixa autoestima
- Incomoditat o agressivitat segons el tema que es parla
- Sentiment de culpa
- Manca de cura personal, com per exemple, arreglar-se menys
- Justificar-se sempre
- Si la parella es present busca sempre la seva aprovació
- Avortaments
- Accidents domèstics repetits
- Intents de suïcidi
- Angoixa, vergonya, por i nervis
- Consum de drogues
- Problemes de memòria i concentració
- Incoherència del llenguatge verbal i no verbal
- Demana visites urgents al serveis i finalment no es presenta
- Ella no parla, sinó que ho fa qui l'acompanya

8. Com sortir-se'n?

Arriba un moment de la situació que la víctima s'adona que cal sortir i deixar enrere la violència. Generalment la víctima no és conscient del que li està passant, però quan algun familiar directe ho noti cal que es posi en contacte amb la víctima i que l'ajudi.

- Primer cal que la víctima sigui conscient del que està vivint, reconèixer que és víctima de mals tractes i que ella no és la culpable de la situació.
- Ha de superar la vergonya per poder prendre millor les decisions.
- Cal buscar ajudar en centres o bé en familiars i amistats en les quals es senti recolzada.
- Agafar seguretat i mirar els beneficis.

Per sortir cal que la víctima tingui molt clar que la seva vida canviarà molt i que passarà per processos no agradables. Si es sent segura la millor manera per sortir-ne es posant una denúncia als Mossos. Tot i que es passarà per unes situacions difícils, es pot aconseguir una ordre de protecció, que ajudarà moltíssim a la recuperació de la víctima ja que no tindrà contacte amb ell.

Per poder superar-ho cal que rebi suport psicològic per així pujar la seva autoestima i començar-se a valorar. A més l'ajudaran a entendre el que ha viscut.

9. La sensibilització i la prevenció

La violència de gènere és un problema social fruit de la desigualtat entre l'home i la dona, i només s'acabarà la violència quan no hi hagi desigualtat. Per tal de poder aconseguir això cal, a part d'unes mesures educatives, polítiques i legals, la intervenció a nivell social per poder eliminar tot els mites i estereotips establerts.

També cal posar mesures que ajudin a la víctima a recuperar-se dels efectes i viure lliure de l'abús, a part de castigar als agressors. La llei orgànica 1/2004 de 28 de desembre ja planteja que es necessita un procés de socialització i educació.

Intervencions amb víctimes de violència de gènere

Generalment els processos pels quals passa una víctima quan ha posat denúncia són molt llargs, i moltes vegades han de tenir contacte amb l'agressor als processos judicials. En aquests moments la víctima es pot sentir indefensa quan els sistemes judicials no li donen la raó a ella.

Per poder intervenir bé, cal que tots els professionals que treballen amb violència coneguin les característiques, la forma i els efectes d'aquesta. Però tots els professionals no tenen informació sobre símptomes que poden ser a conseqüència de la violència com per exemple, l'estrès post-traumàtic que pateixen, la irritabilitat, la falta de memòria i d'altres.

També cal recordar que un tractament que només es centri en els símptomes és insuficient tan a mig com a llarg termini.

Ja que la violència té un gran impacte sobre la salut de les dones, elles acudeixen als serveis mèdics per poder millorar la seva salut, fins i tot abans de separar-se. I la majoria van amb problemes com mals de cap, dolors crònics, depressió, ansietat... i és important que davant d'aquests problemes el metge vagi més enllà i poder saber si pateix violència o no.

La detecció precoç de les víctimes és útil pel diagnòstic i la intervenció de les seqüeles mentals i físiques que són conseqüència de la violència. Si es detecta aviat es poden evitar futures situacions d'agressió. Per tant, la formació del

personal sanitari en el reconeixement dels signes i símptomes de la violència de gènere contribuiria a reduir el nombre de víctimes.

Després de realitzar diversos estudis en diferents països sobre la capacitat dels metges per abordar la violència hi ha una sèrie de barreres que impedeixen poder donar una resposta efectiva:

1. La falta de competència tècnica i de recursos
2. Estereotips culturals i una actitud social negativa
3. Restriccions institucionals
4. Resistència de les dones per revelar la violència que viuen

Al nostre país també s'ha detectat la falta d'eficiència del personal sanitari a l'hora de tractar les víctimes de violència de gènere, malgrat que la Llei Orgànica 1/2004 de 28 de desembre a les "Mesures de sensibilització i detecció", el capítol III es centra en l'àmbit sanitari. S'exposa que les administracions sanitàries promouran i impulsaran les actuacions dels professionals sanitaris.

Més recentment, l'any 2007, l'Observatorio de Salud de la Mujer de la Dirección General de la Agencia de Calidad del Sistema Nacional de Salud (SNS) del Ministeri de Sanitat i Consum i la Comissió contra de la Violència de Gènere del Consell Interterritorial del SNS ha elaborat un Protocol per l'actuació sanitària de la violència de gènere que té com a objectiu establir una pauta normalitzada i homogènia per el Sistema Nacional de Salud, tant per la detecció com per l'actuació. I la finalitat és orientar al personal sanitari.

Encara que també un altre problema que es troben els professionals sanitaris per poder detectar-ho són els mites, els estereotips i els rols que té la dona.

Prevenió de la violència de gènere

La OMS l'any 2002 ja afirma que a part de castigar als agressors i ajudar a les víctimes cal també intervenir en la prevenció de la violència aplicant mesures que impedeixin que aquesta s'arribi a produir.

Hi ha tres nivells de prevenció:

1. Abans de l'acte de violència, segons Jewkes (sociòleg) i Gundersen cal: eliminar els estereotips i rols ja durant la infància; reduir la violència en general de la societat; reduir la disciplina negativa a una de positiva;

entendre el procés de victimització de les dones que han patit mals tractes, coneixent les formes de la violència i la seva dinàmica. Calen canvis de llei i preparar els professionals.

2. Inmediatament després, inclou les respostes més ràpides a la violència.
3. A llarg termini, es quan s'ha de recuperar la víctima.

Cal que els tres funcionin de manera simultània.

Les intervencions es poden classificar segons al grup que van destinades:

- Generals
- Seleccionades, persones amb major risc de patir violència
- Indicades, si van a persones amb antecedents de comportament violent

També cal actuar a altres nivells i en altres sectors, com l'educació. Per això es fan programes, tallers, xarrades, conferències, per tal de poder fer arribar aquest tema a la societat i que en sigui conscient, perquè la violència es pugui anar reduint dia a dia i ajudar a que estigui en situacions de violència.

Alguns exemples de programes a Catalunya són:

- **Programa Estimar no fa mal**
Programa de prevenció de relacions abusives per a joves adolescents
- **Exposició itinerant 'Violència contra les dones: desmuntem mites?'**
Aquesta exposició proposa una revisió d'alguns mites associats a l'amor romàntic i a la violència masclista i, alhora, ofereix idees per a transformar-los i avançar, així, vers unes relacions lliures d'aquesta violència.
- **Difusió de material de sensibilització de la línia 900 900 120**
Aquests materials divulgatius per donar a conèixer la línia 900 900 120 d'atenció permanent a dones en situació de violència es subministren a les entitats, institucions, col·lectius o persones que en vulguin fer difusió.
- **25 de novembre - Dia internacional per a l'eliminació de la violència envers les dones**
Origen de la commemoració, manifest consensuat per les diferents institucions i actes institucionals.
- **Materials 'Dones del nord, dones del sud' per a la prevenció de la violència masclista en dones migrades**

El material audiovisual 'Dones del Nord, Dones del Sud' s'adreça als i les professionals que treballen amb col·lectius de migrades.

MITES

Existeixen una sèrie de mites i creences culturals que no deixen acabar amb la violència.

- **La violència de gènere és conseqüència de personalitats psicòpates.** Ja que l'agressor moltes vegades és una persona molt correcta.
- **La violència de gènere es dona en molts pocs casos, i no representa un problema tan greu.** la realitat és que sempre ha existit però fins fa pocs anys es mantenia ocult, ja que es considerava uns fets privats. Però avui dia hi ha molts casos, i a més són molt greus per les víctimes tan a nivell de salut com de qualitat de vida
- **El consum d'alcohol i/o les drogues són la causa de les conductes violentes.** Només són desencadenants o excuses, però no són la causa. Moltes persones beuen o es droguen però no maltracten i a la inversa.
- **Si hi ha violència no pot haver-hi amor.** A l'inici de la relació el més comú és que la violència sigui cíclica i que no es produeixi de forma permanent. Es descriu l'amor com addicte, dependent, possessiu i insegur.
- **El maltractament psicològic no és tan greu com el físic.** Si el maltractament psicològic es continuat pot provocar un gran desequilibri emocional i pot arribar a incapacitar més a la víctima.
- **Les dones que són maltractades gaudeixen amb la situació, si no, no ho permetrien.** Elles senten por, indefensió, culpa, vergonya... i per això no demanen ajuda, a més tenen dependència cap a l'agressor. Però el responsable és només l'agressor.
- **La dona maltractada sempre pot deixar a l'agressor.** No és gens fàcil deixar a l'agressor, ja que per tot el que senten no ho fan.

- **Si una dona estima i comprèn, suficientment a la seva parella, aconseguirà que canviï i deixi de maltractar-la.** Que canviï no està a les mans de les dones. I tampoc és per manca d'afecte o comprensió.
- **La violència dintre de casa és un assumpte de família i no ha de sortir ni difondre's fora.** Però realment no hauria de considerar-se privat un fet que provoca dany a les dones.

10. La legislació

A Espanya fins l'any 2004 no va haver una llei específica per la violència de gènere, però aquell mateix any, es va escriure i aprovar la Llei Orgànica 1/2004, el 28 de desembre. Aquesta llei té com objectiu acabar amb la desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones; també s'estableixen mesures de protecció integral per tal de prevenir, sancionar i eradicar aquesta violència i prestar assistència a les víctimes. La llei entén per violència de gènere qualsevol acte de violència física, psicològica, incloses les agressions de llibertat sexual, les amenaces, les coaccions o la privació arbitrària de la llibertat.

Les mesures que s'activen tenen finalitats com: sensibilitzar la ciutadania, consagrar els drets de les dones víctimes de violència de gènere, enfortir el marc penal, i d'altres.

Per complir tot això s'han creat mesures de sensibilització, protecció i detecció, que es fan en diversos àmbits, l'educatiu, de la publicitat i els mitjans de comunicació i el sanitari.

Un altre aspecte que tracta a fons són els drets de les dones víctimes de violència de gènere. Tenen drets a la informació, a l'assistència social integral i l'assistència jurídica gratuïta; drets laborals i prestacions de la Seguretat Social; drets econòmics; i drets de les funcionàries públiques. Es garanteix totes les víctimes independentment del seu origen, religió o qualsevol altra condició personal o social, poden accedir a aquests drets que aprova la llei.

També tracta de la tutela penal, la judicial. Igual que enumera les normes del processos judicials i dels penals. I les mesures de protecció i de seguretat de les víctimes durant aquests processos.

En aquesta llei també es fa un recull de tots els Jutjats de Violència sobre la dona.

Referent a Catalunya, fins l'any 2008 no va haver tampoc cap llei específica. En aquest any es va aprovar la llei 5/2008, el 24 d'Abril, que és del dret de les dones a eradicar la violència masclista.

Aquesta llei té com objectiu eradicar la violència masclista i la eliminar les estructures socials i estereotips culturals que la perpetuen, amb la finalitat que es reconegui i es garanteixi plenament el dret inalienable de totes les dones a desenvolupar la seva pròpia vida sense cap de les formes i dels àmbits en què aquesta violència es pot manifestar. També estableix unes mesures integrals respecte la prevenció i al detecció de la violència masclista de sensibilització per eradicar-la i reconeix els drets de les dones que la pateixen a l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació i la reparació integral. Està formada per aspectes molt semblants de la Llei Orgànica 1/2004 d'Espanya.

També defineix la xarxa i els serveis d'atenció i recuperació que són:

- a) Servei d'Atenció Telefònica Especialitzada.
- b) Serveis d'informació i atenció a les dones.
- c) Serveis d'atenció i acolliment d'urgències.
- d) Serveis d'acolliment i recuperació.
- e) Serveis d'acolliment substitutori de la llar.
- f) Serveis d'intervenció especialitzada.
- g) Serveis tècnics de punt de trobada.
- h) Serveis d'atenció a la víctima del delicte.
- i) Serveis d'atenció policial.
- j) Altres serveis que consideri necessaris el Govern.

11. La igualtat abans i ara

Anys enrere la dona tenia la funció de mestressa de casa i allí feia totes les feines de la llar com: rentar i planxar la roba, cuinar, cuidar els nens, i d'altres, encara que depèn del nivell econòmic n'hi havia que treballaven al camp. Tampoc tenia gairebé dret a opinar i encara que ho fes tampoc se li feia cas. L'home era qui portava els diners a casa perquè treballava a fora, i per tant, era qui mantenia a la dona i qui prenia les decisions familiars. Per això durant molts anys en temes de la política només els homes tenien dret a votar, perquè la societat era masclista i considerava l'home superior a la dona.

Durant el segle XIX i XX es van fer diverses reivindicacions perquè la dona pogués anar a votar (Fig.1). Aquí a Espanya es va aprovar el vot de les dones l'any 1931 amb la Constitució que es va redactar aquell mateix any, però amb Franco la dona va tornar a viure un moment de repressió i fins l'any 1976, durant



Fig. 2. Reivindicació pel dret femení a Gran Bretanya. 1918.

la Transició Espanyola, no van tornar a votar.

A partir de la revolució industrial, les dones de la classe obrera, el proletariat, es van haver de posar a treballar en les fàbriques perquè amb el salari de l'home ja no n'hi havia prou, però de totes maneres ella cobrava menys pel simple fet de ser dona i tenia que continuar portant la casa.

La societat ha anat avançant i s'ha anat conscienciant a la ciutadania que la dona no és inferior que l'home i això ha fet que la desigualtat que hi havia anés desapareixen de mica en mica. Però avui en dia, encara trobem desigualtat, per exemple, en una mateixa feina i per fer el mateix, l'home guanya més que la dona, un 16% més ell. I a més, la dona continua sent la que encara fa més coses de casa, tot i que l'home s'hagi introduït més en aquestes tasques no remunerades.

Mentre continuï havent persones que creuen que ell és superior a la dona, i hi hagi desigualtats en la feina i en les tasques de casa, la igualtat de gènere no

s'assolirà i en rau la violència de gènere, que amb pensaments com aquests fan que l'home es cregui superior i dominant.



A més queda molt camí per recórrer perquè només s'ha aconseguit la igualtat legal però no la igualtat davant dels drets, segons Montse Gatell, presidenta de l'Institut Català de les Dones. (Fig.2)

Fig. 3. Igualtat de l'home i la dona

12. La violència en els adolescents

Sempre s'ha parlat de violència en les parelles més grans, però a dia d'avui salten les alarmes perquè s'ha estat observant que la violència cada cop és més present en les parelles més joves. En els darrers anys ja s'han realitzat estudis per comprovar això i és del tot cert.

Els experts apunten en que la prevenció i l'educació fallen i que segueix dominant la visió romàntica de l'amor, en la qual les noies ho aguanten tot, i són seduïdes per un figura d'un noi dominant i protector. També cal dir que molts joves ja són conscients que cal evitar el masclisme però a la vegada aquest és massa elevat pel segle XXI.

El centres d'atenció a la víctima cada cop reben noies més joves que demanen ajuda. Per exemple, el telèfon d'ANAR (Ayuda a Niños y Adolescentes en Riesgo) cada any rep més trucades. L'any 2012 es van registrar un 15% més de trucades que l'any anterior. Entre aquest augment de trucades hi havia un 58,9% que corresponen a noies de 17 anys, un 19,1% a noies de 16 i el més sorprenent un 12% de noies entre 13 i 14 anys.

Un altre exemple, que de les 32.242 víctimes de mals tractes l'any 2011, 571 eren menors de 18 anys segons l'Institut Nacional d'Estadística.

Encara que el maltractament físic també sigui present, la forma més habitual és el psicològic, on el noi controla la roba, el maquillatge, les amistats en que surten i on passen el temps la seva parella. A més, amb l'aparició de les noves tecnologies com el WhatsApp i Facebook el control és continu i angoixant per les noies. A través d'aquestes tecnologies els hi demanen proves per reafirmar allò que anteriorment li han dit. Inclús després de la ruptura fan servir aquestes eines per seguir controlant a la seva ex parella o bé pengen a les xarxes socials fotografies privades, insults i humiliacions contra la noia.

El comportament dels joves en les seves primeres parelles funciona principalment imitant el que veuen, la seva família, el seu entorn i els mitjans de comunicació. A més llibres, cançons i pel·lícules ens fan assumir certs rols que fan augmentar la violència. Alguns exemples són el llibre de Cinquanta Ombres

d'en Grey, sèries com el Barco, pel·lícules com Crepúsculo, i música d'estil com el Reggeatton que incentiva el masclisme. L'amor romàntic deixa que el masclisme agafi poder i que estigui present en les relacions. Fan sentir a la víctima que tenen una espècie de contracte per sempre amb el seu noi i que si ell les violen, és perquè ella s'ho mereix. Per reafirmar el seu amor, ells mostren gelos i domini. La fundació ANAR diu que el 67% de joves que truquen no són conscients que estan patint violència de gènere.

L'àmbit de la prevenció i sensibilització es veu també afectat per les retallades, una dada que demostra això es que el Govern ha retallat un 21% en programes de prevenció i un 18% en polítiques d'igualtat. L'Organització Mundial de la Salut afirma que els programes educatius funcionen per frenar el masclisme. I a Espanya aquests programes estan desapareixent, i fins i tot la reforma educativa vol eliminar l'assignatura d'Educació per la Ciutadania que era la única que tractava temes de gènere.

“La vacuna contra la violència és l'educació, i cal lluitar en l'àmbit preventiu per evitar que es reproduixin els comportament masclistes perquè quan actuem la justícia o la policia, el mal ja està fet” segons afirma Immaculada Montalbán, presidenta del Observatori de Violència de Gènere del Consell General del Poder Judicial.

Quan ja hi ha una situació de violència, la dona deixa de manera inconscient, que la seva parella controlï la seva vida. Quan és una adolescent aquesta víctima, la vulnerabilitat augmenta. I en aquesta edat es confon molt el control i la dependència amb l'amor vertader. Moltes vegades no detecten les actituds de desigualtat, i quan es detecta, s'accepta.

En el moment de demanar ajuda aquestes noies no són conscients del que estan vivint, ja que la primera fase es la de no-violència, ja que tot és molt subtil. És dur acceptar-ho però aquella persona no les estima. I a més sempre diuen que només tenen problemes amb la seva parella, mai parlen de violència. Cal recuperar bé a la víctima, perquè és molt jove i ha de veure que no totes les seves futures parelles li faran el mateix, ja que es crea una desconfiança en l'amor. Per això cal treballar en els adolescents i fer que les relacions tinguin com a base el respecte. Però cal apropar els serveis als joves, com per

exemple, creant serveis específics, col·laborant al sistema educatiu i altres organitzacions juvenils.

Unes altres dades que impacten, són que un 13,1% dels joves entre 14 i 20 anys reconeixen que són agressors o que ho han intentat. El pensament dels nois, en molts casos continua sent masclista, segons un estudi de la Universitat Complutense de Madrid. En aquest, també divideix els nois en tres grups: un 64'7% rebutja el maltractament; un altre grup també rebutja el maltractament però té dubtes sobre els sexisme i la violència. I un tercer grup format per un 3,21% justifiquen el sexisme i la violència de gènere. I molts creuen que si un home agredeix a la seva dona, és perquè aquesta s'ho mereix. Referent a les noies, aquest estudi afirma que un 9,2% de noies adolescents, també en aquesta franja d'edat, han estat víctimes de maltractament.

A la Universitat de Lleida, l'any 2012 es va realitzar una investigació on es van enquestar 1.679 alumnes en total. I surten dades com, un 74% creuen que la violència de gènere es dona en moments de ruptura. Els factors pels quals es dona un 22% a problemes mentals, un 13,5% a drogoaddiccions i un 22% per creences masclistes. Només un 36% considera la gelosia com un punt negatiu. Altres xifres són, que un 40% acceptaria que la seva parella li demanes perdó després de l'agressió a canvi de promeses; un 28% no li importaria que la seva parella volgués saber que fa, amb qui va en tot moment. El recurs que més acudirien en cas de violència de gènere seria el de la família i les amistats.

El cas que aquí a la nostra comarca ha estat més recent i ha tingut més ressò ha estat la mort d'una noia de tant sols 14 anys presumptament en mans de la seva parella de 18. S'ha donat molta importància, perquè es la víctima més jove a Espanya aquest any i per tant cal analitzar la situació per prevenir casos similars en futur. Havien tingut una relació sentimental durant 1 any i pocs dies després de que ella decidís deixar la relació, segons informacions, la seva ja ex parella la va matar a punyalades. El noi era d'origen dominicà i els Mossos d'Esquadra ja coneixien al noi, atès que ja s'havia vist implicat en altres casos. Cal afegir que l'arribada de nois d'altres països com Amèrica Llatina, Marroc, Ucraïna, Romania, fan augmentar la violència de gènere ja que molts creuen

que els homes són superiors a la dona i que la poden dominar i sotmetre-la al que ells vulguis. I la consideren de la seva propietat.

A Catalunya en el que portem d'any ja s'han detingut 12 menors per violència de gènere, i 58 nois han estat denunciats també per violència masclista, per això l'Institut Català de les Dones diu que no es pot baixar la guàrdia en els programes educatius.

13. Els nens com a víctimes

S'estima que durant l'any 2011 més de 840.000 nens van estar exposats a situacions de violència de gènere patida per la seva mare, que representen un 10% del total de nens espanyols. Són xifres aproximades ja que en els informes no apareixen mai dades sobre ells, de manera que són les víctimes invisibles.

El 70% de les dones víctimes de violència tenen una mitjana de 2 fills, i ells també acabant reben violència física o psicològica. I fins i tot quan l'agressor mata a la seva dona en alguns casos també mata als seus fills.

La por que viuen de manera constant els condiciona la seva personalitat ja que es troben en una etapa de creixement i desenvolupament. Els nens també s'han de considerar víctimes, i viuen la situació de manera més indefensa. No poden escapar-se ni revelar-se ni demanar ajuda, i només poden esperar que la seva mare ho faci, però és molt complicat. Els agressors utilitzen als nens per venjar-se de la seva mare.

Caldria considerar-los víctimes directes i que cal que tinguin les mateixes mesures de protecció que la seva mare.

Com la violència encara es considerada com un acte privat molts nens mantenen en silenci tot el que viuen a casa.

Només s'han centrat en salvar a les dones i al focalitzar-se en això s'han deixat més de banda els nens i no som tant conscients de que ells també pateixen i potser són més vulnerables. Molts experts creuen que cal escoltar més als nens perquè a vegades es prenen decisions sense saber que pensen ells.

El jutjat de violència es qui determina qui tindrà la guàrdia i custòdia dels nens i a la vegada el règim de visites que s'establirà. *Save the Children* ha analitzat diverses sentències de la custòdia i règim de visites i observen que no es té amb compte la violència que ha existit anteriorment ni els drets dels infants, sinó que només es tenen en compte els adults. I els informes dels serveis neutrals són molt importants en el moment de la decisió del magistrat.

Els punts de trobada són recursos socials per ajudar als jutjats per facilitar les visites dels nens amb el pare quan la separació és molt complicada. Hi ha visites que s'han de fer allí amb la presència d'algun professional o el simple

intercanvi. Si hi ha ordre d'allunyament d'un progenitor cap a un altre cal seguir un procés perquè la víctima no es trobi amb la persona que té l'ordre d'allunyament.

Les seqüeles sobre els nens i nenes poden ser:

- Problemes de socialització, com aïllament, inseguretat, agressivitat...
- Síntomes depressius, on apareixen els plors, la tristesa, la baixa autoestima.
- Pors, sobretot por de perdre a la mare o al pare
- Alteracions del son
- Síntomes regressius com tornar a fer-se pipi al llit, o retard en el desenvolupament del llenguatge, actuar com nens més petits dels que són
- Problemes d'integració a l'escola, com problemes d'aprenentatge, disminució del rendiment escolar...
- Respostes emocionals amb ràbia, canvis d'humor, ansietat, sensació de desprotecció, tendència a sentir-se culpable...
- Respostes comportamentals, principalment en adolescents, quan tenen amistats conflictives, fugides de la llar, tenen relacions amoroses poc sanes...
- Síntomes d'estrès posttraumàtic, quan apareixen les fòbies
- Parentalització, quan el nen assumeix rols parentals i protectors sobre la mare o als germans més petits.

Els nens també adquireixen actituds diferents:

- Considera la violència com una conducta normal
- Nega l'existència de la violència
- Se sent responsable
- Es troba en una situació triangular, quan el nen es troba en el mig de la mare i l'agressor
- Es posa de part de la mare
- Es posa de part del pare

Per poder sobreviure en aquella situació adopten estratègies:

- Bloqueig mental o desconexió ja que deixen de pensar en el que viuen
- Ús de la fantasia pensant en aquella família o pare ideal que volien
- Evitar el contacte físic amb l'agressor
- Cerca d'amor i acceptació, que a vegades es troba en llocs equivocats
- Obtenció d'un rol tenint cura d'algú
- Busquen ajuda
- Crides d'atenció per obtenir ajuda
- Reorientació d'emocions cap al positivisme
- Intents de preveure, explicar o controlar el comportament de l'agressor

Els nens cal que rebin tractament perquè reconeixin aquell problema per no ser violents ni ser víctimes en un futur. Els que han patit violència responen de manera més madura davant de les diferents situacions de la vida.

Cal reconèixer els esforços de la mare per preservar als seus fills de tota aquella situació però mai ho aconsegueix ja que l'agressor ho pretén fer davant dels nens perquè deixin a la mare de cantó. Per això, els nens són tan presents en els actes de violència.

14. 25 de novembre i serveis

El dia **25 de Novembre** és el Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència contra les Dones.

Cal un dia mundial de reflexió i sensibilització per poder prevenir i eliminar la violència contra les dones. A més, es necessari que les institucions generals intervinguin de manera contundent.

Aquest dia va ser elegit per l'Assemblea General de les Nacions Unides l'any 1999. Va convidar als governs, a ONGs i a organitzacions internacionals que portessin a terme activitats dirigides a la sensibilització pública respecte la violència vers les dones que poden ser víctimes en l'entorn familiar, en l'entorn laboral, en l'entorn social i en conflictes bèl·lics.

Anys anteriors ja s'havia plantejat la idea d'establir una dia per eradicar la violència vers les dones. El primer cop que es va pensar va ser l'any 1981 durant la Primera Trobada Feminista Llatinoamericà i del Carib que es va realitzar a Bogotà, Colòmbia i van elegir el dia 25 de Novembre per celebrar el Dia Internacional per la No Violència contra les Dones per commemorar l'assassinat de les 3 germanes Mirabal, Patria, Minerva i Maria Teresa, el mateix 25 de Novembre l'any 1960, per ordre del dictador Rafael Trujillo, ja que eren unes activistes polítiques a la República Dominicana.

El 1993 l'Assemblea General de les Nacions Unides va aprovar la Declaració sobre l'eliminació de la violència contra les dones, on s'exposaven els drets de les dones i també es definia la violència contra a dona com un acte de violència basat en el gènere que té com a resultat possible o real un dany físic, sexual o psicològic, incloent les amenaces, la coerció i la prohibició de la llibertat, ja sigui de manera pública o privada.

L'any 1995, la IV Conferència Mundial sobre la Dona va incloure la plataforma d'acció per adoptar mesures.

Al 2006, en concret a l'Octubre, l'Assemblea General va discutir el document Posar fi a la violència contra les Dones que recomana les accions que els governs haurien de dur a terme per defensar els drets de les dones. tractar les seves causes i jutjar als agressors.

SERVEIS I AJUDES:

- **016:** és el telèfon d'informació i assessorament jurídic en violència de gènere. El servei es prestat pel Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat per mitjà de la Delegació del Govern per la Violència de Gènere. És d'atenció gratuïta i professional durant les 24 hores del dia i els 365 dies de l'any. Es pot derivar al 112 en cas de trucades d'emergència. Està coordinat amb els serveis de cada Comunitat Autònoma. Informa a les víctimes i a l'entorn sobre que han de fer en cas de maltractament. També informa sobre els recursos i els drets de les víctimes en temes com la feina, les ajudes econòmiques, els recursos d'assistència i acollida, i dels serveis socials.

- **900202010:** és el telèfon d'ANAR d'ajuda als nens i als adolescents que també rep trucades de joves amb indicis de violència de gènere.

- **900900120:** és el telèfon de Catalunya contra la violència masclista

Aquí a Lleida tenim 4 serveis d'informació i d'atenció a les dones:

- Servei d'informació i atenció a les dones (SIAD) de Lleida
- Servei d'informació i atenció a les dones (SIAD) del Segrià
- Oficina d'informació de l'Institut Català de les Dones a Lleida
- Servei d'Intervenció Especialitzada en violència masclista (SIE) de Lleida

DADES ESPANYA ANY 2012:

- L'any 2012 el Jutjats de Violència sobre la dona van rebre 128.543 denúncies.
- La nacionalitat de les dones que denunciïn són: un 65% són espanyoles i la resta estrangeres. Gaire bé per igual és la nacionalitat de les dones que retiren denúncies.
- Es van celebrar 9.513 judicis per faltes, un 45% per vexació i un 41% per injúries.
- El principal tipus de delictes és el de lesions (art 153 CP) amb un 62,1% (85.706).
- El nombre d'homes denunciats són 34.552.
- 10.177 homes espanyols han estat condemnats mentre que 4.577 han quedat absolts. D'homes estrangers 3.969 han estat condemnats i 1.028 absolts.
- Es van sol·licitar 34556 ordres de protecció. D'aquest total es van acordar 21.245 (61%) i 13.316 no es van acordar (39%).
- Un 98% les víctimes són dones majors d'edat i el 2% que resta són menors.
- La relació de parentesc que tenien: un 26% són conjugues, un 13% ex conjugues, un 30% tenien relació afectiva i un 32% ex relació afectiva.
- Les mesures penals derivades de les ordres de protecció i d'altres mesures cautelars que més s'apliquen són amb un 81,2% les ordres d'allunyament i amb un 81% la prohibició de comunicació.
- Les principals mesures civils són l'atribució de l'habitatge i la prestació d'aliments. Només amb un 0,9 es protegeix al menor.
- A Espanya un 61% de les ordres de protecció han estat adoptades i un 39% denegades. A Catalunya un 41% són adoptades i un 59% denegades.
- 15.596 sentències han estat absolutòries i 15.889 condemnatòries.

MARC PRÀCTIC

1. CASOS PRÀCTICS

1.

EDAT: actualment 36 anys

TIPUS DE MALTRACTAMENT: psicològic

DURADA: 3 anys de maltractament

EXPLICACIÓ: Una dona casada des de l'any 2004 pateix violència de gènere psicològica fins que l'any 2007 decideix divorciar-se per posar fi a aquella vivència d'insults i menyspreus.

Durant el procés judicial va assistir al EATAV (equip d'assessorament tècnic i Atenció a la Víctima) per tal de que li fessin una valoració i la van enviar a la Unitat d'Atenció a la Víctima. Al Febrer de l'any 2007 va començar un seguiment al Centre de Salut Mental de Lleida.

Presentava ansietat a partir de la separació i el seu entorn familiar era positiu.

L'ansietat li comença amb forma de palpitations i falta d'aire. També té insomni, sensació d'inseguretat, estat d'alerta, tristesa i malsons.

Durant una mica més de dos anys, des de mitjans del 2007 fins al 2010 assisteix a les teràpies grupals que la van ajudar a millorar la seva autoestima i l'ansietat.

Quan li donen l'alta se li diagnostica el trastorn d'estrès posttraumàtic que és el moment posterior en que apareixen les pors i fòbies.

2.

EDAT: 43 anys

TIPUS DE MALTRACTAMENT: físic i psicològic

DURADA: 10 anys de maltractament i 15 de casada més 4 de festeig

EXPLICACIÓ:

Una dona actualment de 43 anys va estar casada durant 15 anys amb la persona que la va maltractar. D'aquest matrimoni van néixer dos fills, un de 16 anys i el petit de 14.

El maltractament va començar amb la crítica de la roba que portava i de com anava maquillada obligant-la a anar com ell volia. També exercia control en els diners de casa i no li deixava gastar res, i fins i tot li tirava el que es comprava. Ell es gastava diners en festes i prostitutes. Sempre la va insultar i li deia mala mare.

Quan es va quedar embarassada del primer fill ell la va començar a pegar sempre. Un cop van tenir el fill als 9 dies del naixement va pegar al nen perquè no parava de plorar i ella. a l'Arnau de Lleida ella no va dir res sobre que havia estat a causa del seu home.

Pel segon embaràs la família d'ell i ell inclòs la van pegar perquè no volien que tingues aquell fill, però ella s'hi va oposar. Quan va néixer el segon fill els va pegar als 3 i ella va escapar-se a posar una denúncia però gairebé no li van fer cas i quan va ser a casa ell la va amenaçar o que retirava la denúncia o els matava, i al dia següent la va treure.

A l'any 2000 va demanar ajuda a la seva família per sortir d'allí ja que estava aïllada però no la van ajudar sinó que la volien portar a una psiquiatra. De petita el seu pare ja la va maltractar.

Al 2005 va haver la pallissa més greu quan ell li va demanar que li arregles una cosa de l'ordinador i ella li va dir que s'esperés un moment. Acte seguit la va començar a pegar fins que va caure a terra i li va seguir donant cops de puny fins quedar-se inconscient. Es va despertar 6 mesos després a la Vall d'Hebron

ja que va entrar en coma. Va ser la seva mare qui la va trobar a casa estirada al llit tota morada i qui va trucar als metges. Com a conseqüència d'aquesta pallissa es va trencar 7 vertebres i costelles, va deixar de caminar i va perdre líquid medul·lar. Cada any li han de fer injeccions de líquid medul·lar perquè pugui seguir caminant ja que amb molta rehabilitació ho va aconseguir l'any 2006. A més li van detectar poliartròs degenerativa que afecta a les articulacions.

Ell només va passar 72 hores a la presó i 8 dies de benefici a la comunitat.

El pare mai ha passat la pensió correctament ni s'ha fet càrrec del extres. Quan els tenia no els hi donava menjar ni els cuidava. Ella el van denunciar per desatendre'ls. L'any 2010, ja separats el pare va intentar matar als seus fills

Al 2013 va haver un altre judici on a ell no el van condemnar tot i haver un metge forense. Al 13 de març d'aquest any li van prendre als seus fills i actualment encara estan a un centre de protecció.

Més d'un cop l'ha anat a buscar a casa seva, però ella té pals de defensa i càmeres de vigilància. Dorm armada ja que té por i es sent sola. A conseqüència del maltractament s'ha de medicar molt.

3.

EDAT: 45 anys

TIPUS DE MALTRACTAMENT: psicològic, econòmic, social i sexual

DURADA: 13 anys de maltractament i 19 anys de casada més 6 de festeig

EXPLICACIÓ:

Fa dos anys que aquesta dona va sortir de la relació tòxica en que es trobava el seu matrimoni. Durant uns 13 anys va patir maltractament per part del seu marit, que va estar casada amb ell 19 anys. D'aquest matrimoni van néixer dues filles, una que actualment té 17 anys i la petita que en té 11.

Va tenir una infantesa feliç però cap a l'adolescència tenia manca d'afecte familiar i mai va estar valorada. Això va fer que el seu caràcter es tornés dèbil i tingués una baixa autoestima. Per cobrir les necessitats d'afecte buscava l'amor i l'acceptació en algú altre.

Un cop casats el seu marit va començar a exercir control econòmic, ja que no volia que gastés però que sí aportés un bon salari. Ella treballava a l'empresa familiar però va haver de deixar-ho per la pressió que rebia ja que ell li demanava sempre que li augmentessin el sou.

De manera subtil el maltractament era present en la relació però ella no se'n donava compte. L'any 1996 va néixer la primera filla i ella allí ja va començar a sentir-se sola ja que ell no la va ajudar en res. El control econòmic anava augmentant fins que havia de justificar cada compra que feia aportant el tiquet. Al mateix temps va anar perdent la seva família i el cercle d'amistats va quedar reduït, de manera que va quedar aïllada. El seu marit així aconseguia el poder absolut sobre ella, ja que considerava que no li calien els amics ni la família, sinó només estar amb ell.

Els insults i els menyspreus també anaven en augment. Li solia insultar greument i li deia que no servia per a res, que ningú la volia, i d'altres.

Laboralment sempre va considerar que ella no aportava suficients diners a casa i li deia sempre que ell la mantenia.

L'any 2002 va néixer la segona filla, que ell sempre va considerar un capritx d'ella, i sempre li va retreure. Els insults es produïen cada cop més sovint fins que eren diaris.

Gairebé tot era davant de les nenes tot i els intents d'ella per preservar-les. El pare sempre va voler mostrar a les seves filles que la mare que tenien era dolenta i que no servia per a res.

L'any 2006 ella va regenta un negoci i allí ell va tenir l'oportunitat perfecta per exercir el control absolut. Ja que cada tarda anava per controlar la caixa. El sou la dona ni el veia i ell tan sols li deixava 20€ al banquet del rebedor de casa cada dos o tres dies.

A part d'aquest maltractament psicològic, econòmic i social, cal afegir-hi el sexual, on ell l'obligava a mantenir relacions i pràctiques sexuals quan ell volia, sense el consentiment d'ella.

Cada cop la situació era més insuportable fins que a l'octubre de 2011 va haver una forta discussió. Ell com no la volia perdre va anar a demanar-li perdó, ella sense adonar-se de res va perdonar-lo com havia fet tantes vegades. Però la seva filla de 15 anys en aquell moment va dir-li: t'està dient el que tu vols sentir. A partir d'aquell moment va començar a buscar ajuda per poder sortir d'aquella relació.

Va recuperar la relació amb la seva família perduda des de la mort del seu pare l'any 2007 i la van ajudar. La setmana anterior a Nadal de l'any 2011 ella amb les seves dues filles van marxar de casa per passar una setmana a casa del seu germà. Amb una carta que ella li va escriure a ell per acomiadar-se, el seu germà, advocat, va detectar que hi havia un possible cas de maltractament. Amb la decisió d'ella van posar una denúncia per maltractament psicològic contra el seu marit encara en aquell moment. Al cap de pocs dies va haver un judici ràpid en el qual ell va haver d'abandonar el domicili familiar amb 24 hores i li van establir una ordre d'allunyament i prohibició de comunicació vers la seva dona. El procés judicial va ser llarg i van haver d'anar al EATAV perquè fes una valoració del cas, informe que va sortir negatiu cap a ella. Al febrer d'aquest mateix any, 2013, es va celebrar el judici penal amb la seva filla com a

testimoni, més amigues, metges i psicòlegs que afirmaven que aquella dona havia patit violència masclista. La resolució final va ser absolutòria i tot i presentar un recurs d'apel·lació, ell va quedar absolt.

Des de l'any 2005 i encara actualment la víctima pateix fibromialgia, síndrome de fatiga crònica i dos hèrnies cervicals com a conseqüència del patiment viscut durant tots els anys de relació, ja que sempre ho va mantenir en silenci i ho va somatitzar. Tot i haver-se recuperat bastant gràcies al suport psiquiàtric i psicològic, segueix tenint un quadre d'estrès-posttraumàtic.

4. Adolescents víctimes de violència cap a la seva mare en l'àmbit familiar.

EDAT: 17 anys i 11 anys

EXPLICACIÓ:

A partir de l'anterior cas les dues filles del matrimoni han viscut la situació de manera diferent a causa de les edats.

La més gran, és la que ha viscut el cas més en directe. Des de petita ja no recorda tenir bona relació amb el seu pare i sempre està al costat de la seva mare. També recorda els crits, els insults i el control del seu pare cap a la seva mare des de que ella té memòria. Ha adoptat l'actitud de posar-se al costat de la seva mare ja que l'ha considerat la víctima i la dèbil de tota la situació. Mentre que al seu pare tot i tenir-li por ha intentat que frenés sempre. A la vegada, sempre va protegir a la seva germana.

Els rols que ha anat adquirint han estat molts, el rol cuidador de la seva mare, el de confident d'ella, el rol de nena perfecta per no posar més problemes i el rol d'àrbitre. Les seves estratègies han estat el ús de la fantasia ja que sempre ha pensat en aquella família ideal i aquell pare que no ha tingut. Ha buscat ajuda per poder sortir d'allí i sempre ha intentat fer-ho de manera positiva. Amb tants anys, ha conegut el comportament del seu pare i generalment el sap preveure.

Gràcies al suport psicològic que va rebre ha pogut anar eliminant seqüeles com alteracions del son, l'ansietat, les fòbies, i d'altres, encara que avui dia nota com si estigués darrere seu cridant-la.

Va ser la peça clau perquè la seva mare acabés amb aquella situació ja que li va donar la força per deixar-ho. Ha anat als judicis com a testimoni i actualment la relació amb el seu pare és bastant nul·la. Abans hi tenia més contacte ja que mentre va haver l'ordre d'allunyament cap a la seva mare, era ella qui portava a la seva germana amb el seu pare.

El règim de visites estableix una tarda a la setmana més el caps de setmanes alterns, igual que les vacances. Al principi va anar per tal de que la relació amb el seu pare canviés i anés a millor, però sempre rebia crits i volia posar-la en

contra de la seva mare. Al cap de poc va decidir només anar la tarda del dimecres però sempre acabava plorant fins que al dia d'avui gaire bé no el veu. Ni tan sols parlen pel telèfon. Continua estan molt al costat de la seva mare ajudant-la en tot el que pot.

La germana més petita ha viscut menys anys la violència cap a la seva mare però actualment viu la convivència amb ell.

Durant la violència familiar també va assumir un rol cuidador i de confident de la seva mare, ja que també veia que era la més dèbil. Intentava no fer mai res perquè ella tampoc fos un problema més. Va formar un caràcter més tímid i amb més por. Per poder sobreviure deixava de pensar en el que vivia.

Després de la separació li ha costat assimilar el fet de tenir els pares separats, encara que recorda tot el que seu pare li deia a la seva mare. També ha rebut suport psicològic per eliminar seqüeles com els canvis d'humor, l'ansietat, i d'altres.

Actualment al ser menor de 11 anys ha de complir el règim de visites establerts i se li fan molt complicats, ja que ell la intenta posar en contra de la seva mare i la deixa molt sola o bé amb la padrina paterna que tampoc la tracta bé. Només pensa en complir el 12 anys per poder intentar que un jutge l'escolti i pugui decidir si veure al seu pare o no.

ENQUESTA NOIS

EDAT: PARELLA(tant actualment com anteriorment): SI NO

1. Saps què és la violència de gènere?

SÍ NO

2. On n'has sentit a parlar?

.....

3. Has criticat algun cop o criticaries la manera de vestir de la teva parella?

SÍ NO

4. Fas o faries comentaris despectius sobre les noies?

SÍ NO

5. Has menyspreat o menysprearies algun cop a la teva parella en privat?

SÍ NO

6. Has ridiculitzat o ridiculitzaries la teva parella davant els amics?

SÍ NO

7. Has obligat o obligaries a que t'hagi de demanar permís per sortir amb les seves amigues?

SÍ NO

8. Has controlat o controlaries a la teva parella mitjançant tecnologies mòbils com "Whatsapp"?

SÍ NO

9. Coneixes algun noi que pugui arribar a actuar així amb la seva parella?

SÍ NO

10. Si coneguessis algun cas, el denunciaries o ajudaries a la noia a fer-ho?

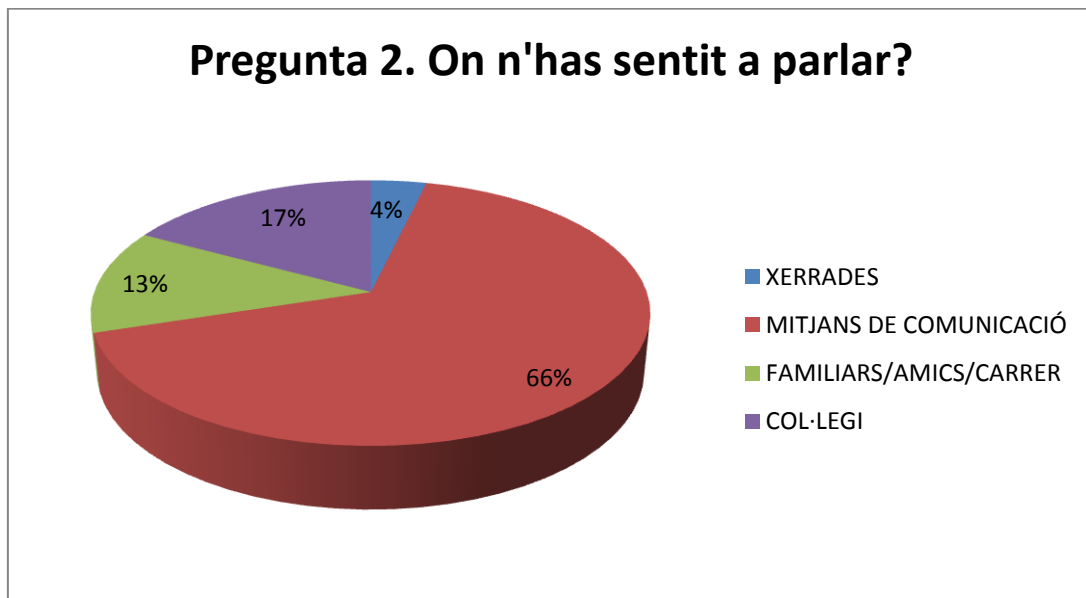
SÍ NO

ENQUESTES NOIS

Es van enquestar a 110 nois de 4t d'ESO i 1r i 2n de batxillerat del Col·legi Episcopal i se'ls hi van preguntar diverses qüestions sobre la violència de gènere.

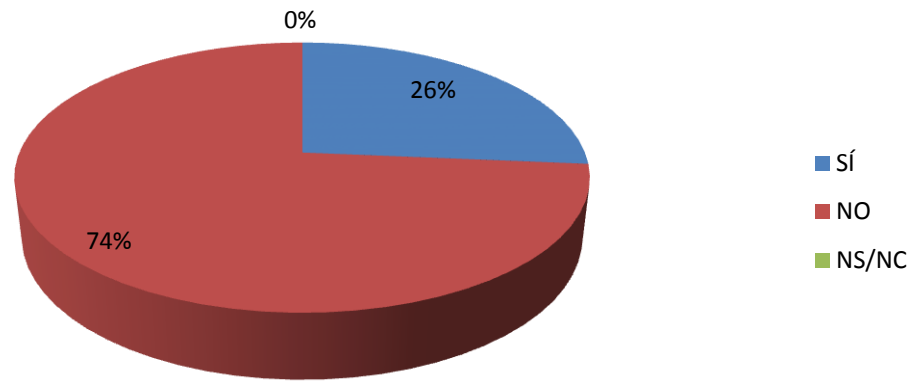


Un 95% dels alumnes va contestar que sí sap que és la violència de gènere mentre que un 4% no ho sap.



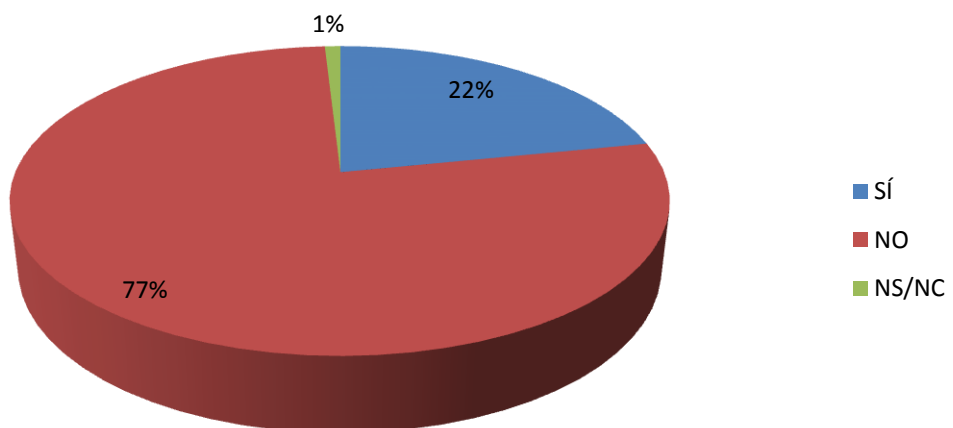
Més de la meitat, un 66% han sentit a parlar de la violència de gènere als mitjans de comunicació, i amb menys percentatge també trobem al col·legi, als familiars, amics i al carrer, i finalment les xerrades.

Pregunta 3. Has criticat algun cop o criticaries la manera de vestir de la teva parella?



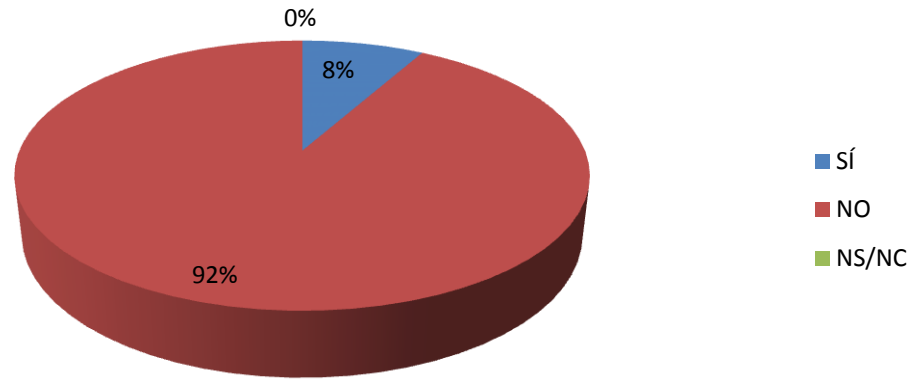
Un 74% va contestar que mai ha criticat o mai criticaria la manera de vestir de la seva parella, en contra d'un 26% que si ho ha fet o ho faria.

Pregunta 4. Fas o faries comentaris despectius sobre les noies?



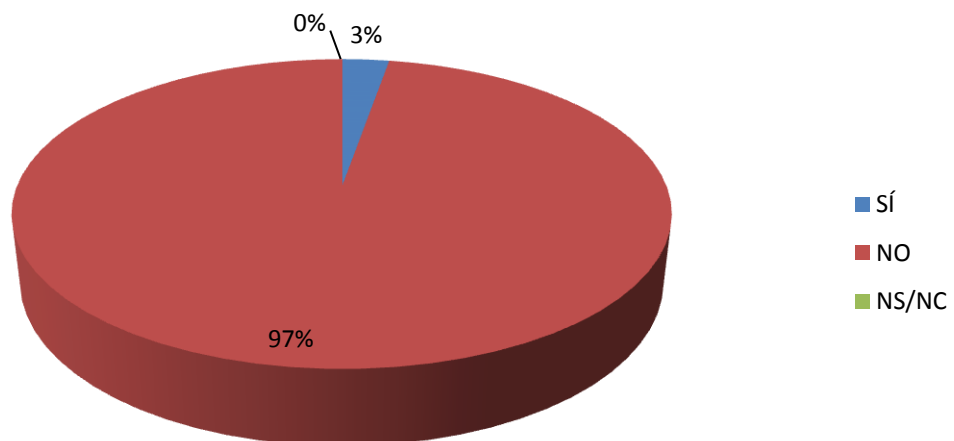
Més de la meitat dels alumnes, un 77%, van respondre que no han fet o no farien comentaris despectius sobre les noies, però trobem que un 22% si faria o bé ha fet algun comentari despectiu.

Pregunta 5. Has menyspreat o menysprearies algun cop la teva parella en privat?



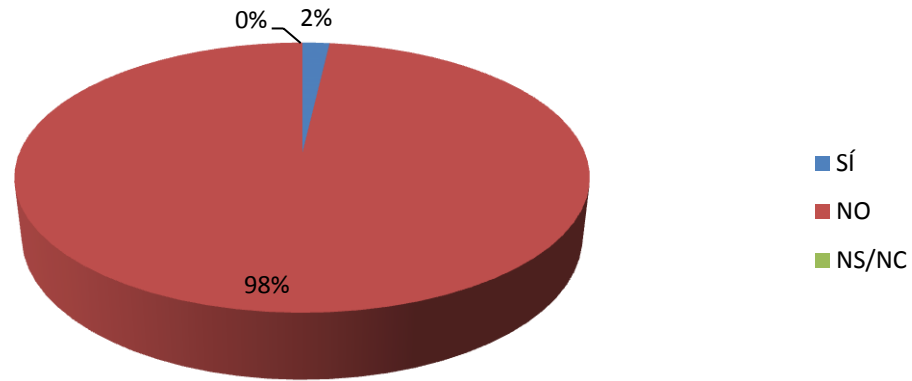
Només un 8% ha respost que ha menyspreat o menysprearia a la seva parella en privat mentre que un 92% no ho ha fet ni ho faria.

Pregunta 6. Has ridiculitzat la teva parella davant els amics?



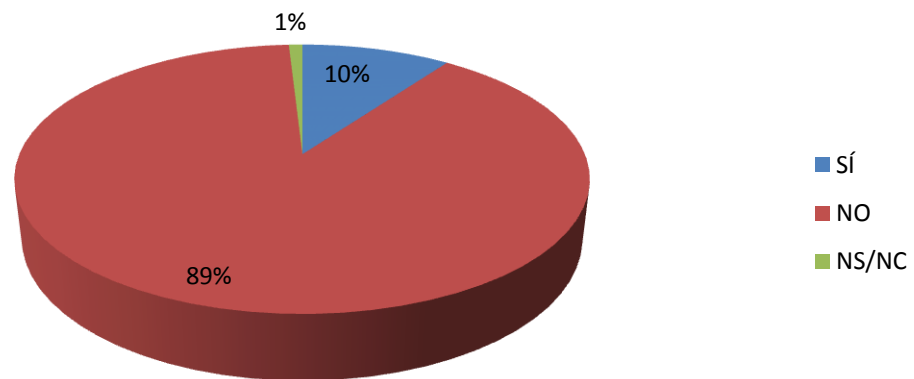
Un 97% dels alumnes, gairebé el total, no ha ridiculitzat mai a la seva parella davant els amics, i només un 3% si ho ha fet.

Pregunta 7. Has obligat o obligaries a que t'hagi de demanar permís per sortir amb les seves amigues?



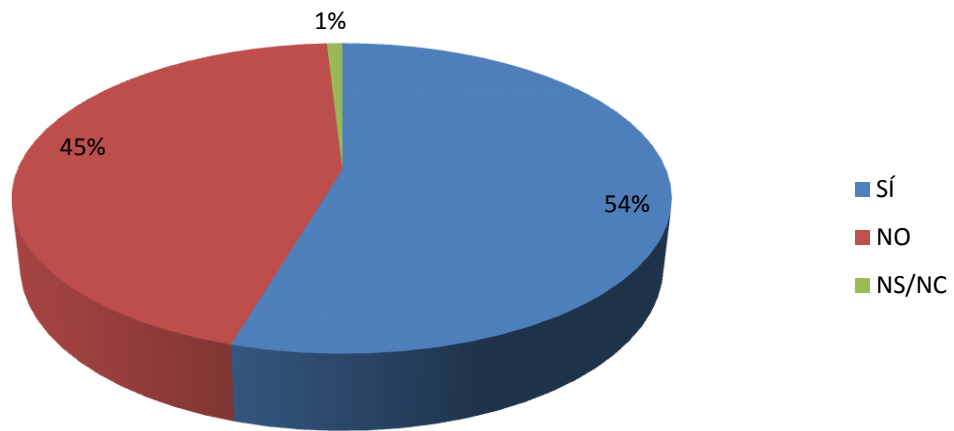
Un 2% dels alumnes han obligat o obligarien a la seva parella a que li demanes permís per sortir, i gaire bé tots, un 98%, no ho han fet o no ho farien.

Pregunta 8. Has controlat o controlaries la teva parella mitjançant tecnologies mòbils com "WhatsApp"?



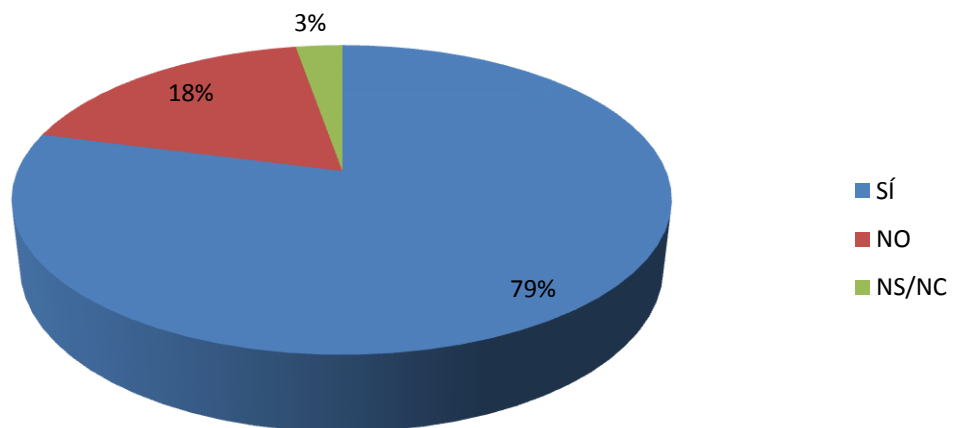
Un 89% no han controlat a la seva parella mitjançant les tecnologies mòbils o tampoc ho farien, mentre que un 10% si ho faria o ho ha fet.

Pregunta 9. Coneixes algun noi que pugui arribar a actuar així amb la seva parella?

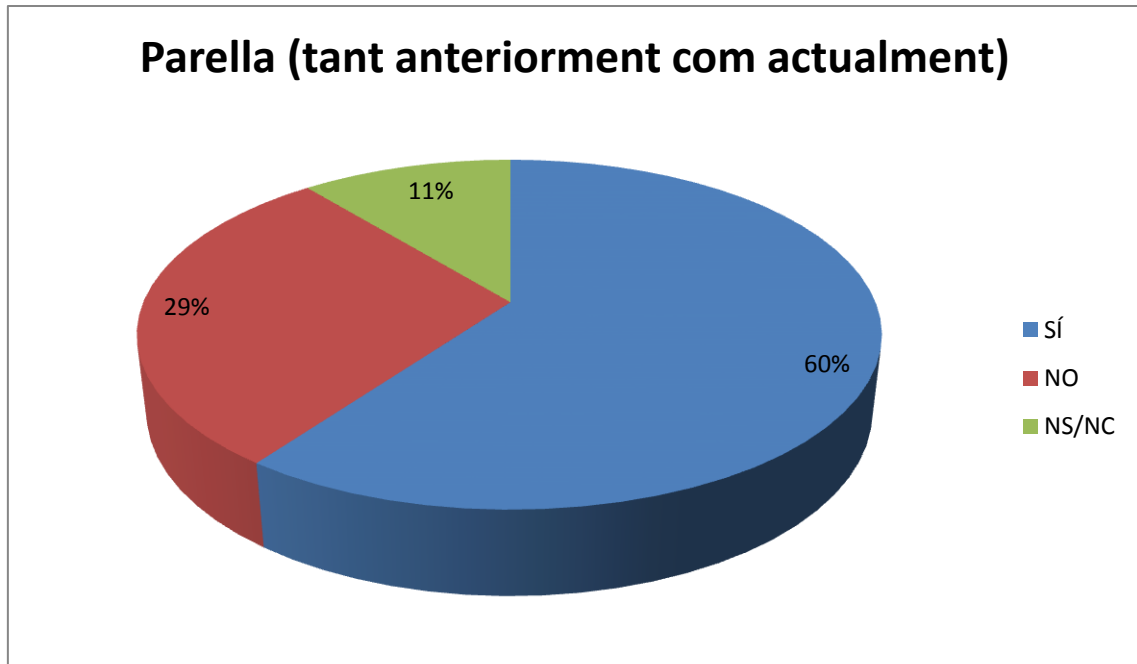


Un 54% dels alumnes enquestats coneixen algun noi que pot arribar a posar en pràctica accions de les preguntes anteriors, mentre que un 45% no en coneix cap.

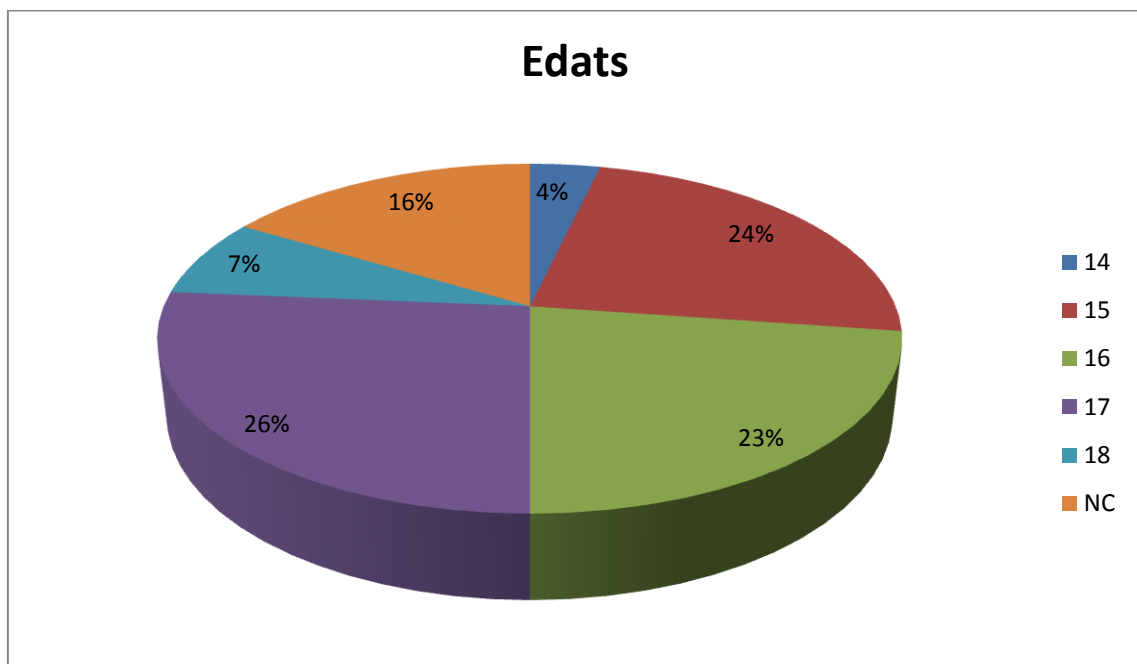
Pregunta 10. Si coneguessis algun cas, denunciaries o ajudaries a la noia a fer-ho?



Més de la meitat dels nois, un 79%, ajudarien a la noia o ho denunciarien, mentre que un 18% no ho faria.



Un 60% tenen parella actualment o n'han tingut anteriorment, i un 29% per contra no n'han tingut mai.



Hi ha nois de varies edats, però els de 17 anys amb un 26% són el que més n'hi ha, després trobem amb un 24% i 23% els de 15 i 16 anys respectivament.

En conclusió d'aquestes dades podem extreure que encara hi ha algun noi que critica la forma de vestir de la seva parella i que també fa cometaris despectius sobre les noies, amb un 26% i un 22% respectivament.

Una dada positiva és que pocs nois han menyspreat la seva parella en privat o l'han ridiculitzat en públic. I gairebé és inexistent el nombre de nois que obligaria a la seva parella a demanar-li permís per sortir. Tan sols un 10% la controla mitjançant tecnologies mòbils com el "WhatsApp", però es mostra com una mica són presents aquestes eines.

Cal remarcar que un 54% coneixen algun noi que pugui tenir indicis d'arribar a actuar així, i en cas de conèixer algun cas un gaire bé un 80% ajudaria a la noia.

ENQUESTA NOIES

EDAT: PARELLA(tant actualment com anteriorment): SI NO

1.Saps què és la violència de gènere?

SÍ NO

2. On n'has sentit a parlar?

.....

3. Acceptaries que la teva parella critiqués la teva forma de vestir?

SÍ NO

4. Al teu entorn hi ha algun noi que faci algun comentari despectiu sobre les noies?

SÍ NO

5. Consentiries que la teva parella et menyspreés en privat?

SÍ NO

6. Deixaries que et ridiculitzés davant els amics?

SÍ NO

7. Permetries tenir que demanar-li permís per sortir amb la teva colla?

SÍ NO

8. Deixaries que et controlés a través de tecnologies mòbils com "Whatsapp"?

SÍ NO

9. Coneixes alguna noia que pugui tenir indicis de violència de gènere?

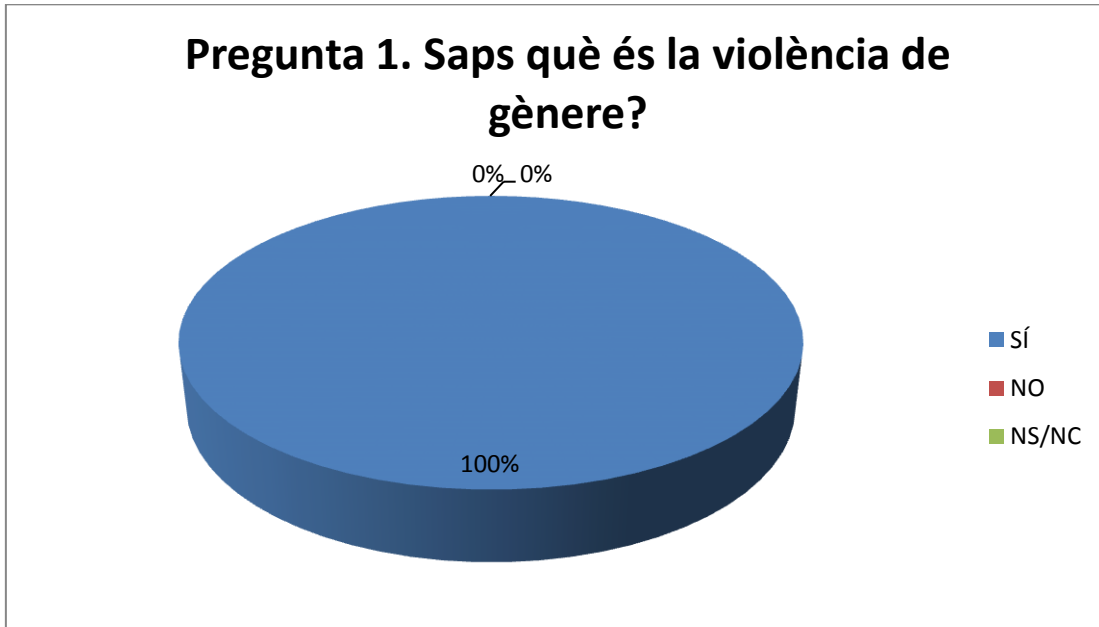
SÍ NO

10.En cas de veure algun cas proper o de viure'l personalment, el denunciaries?

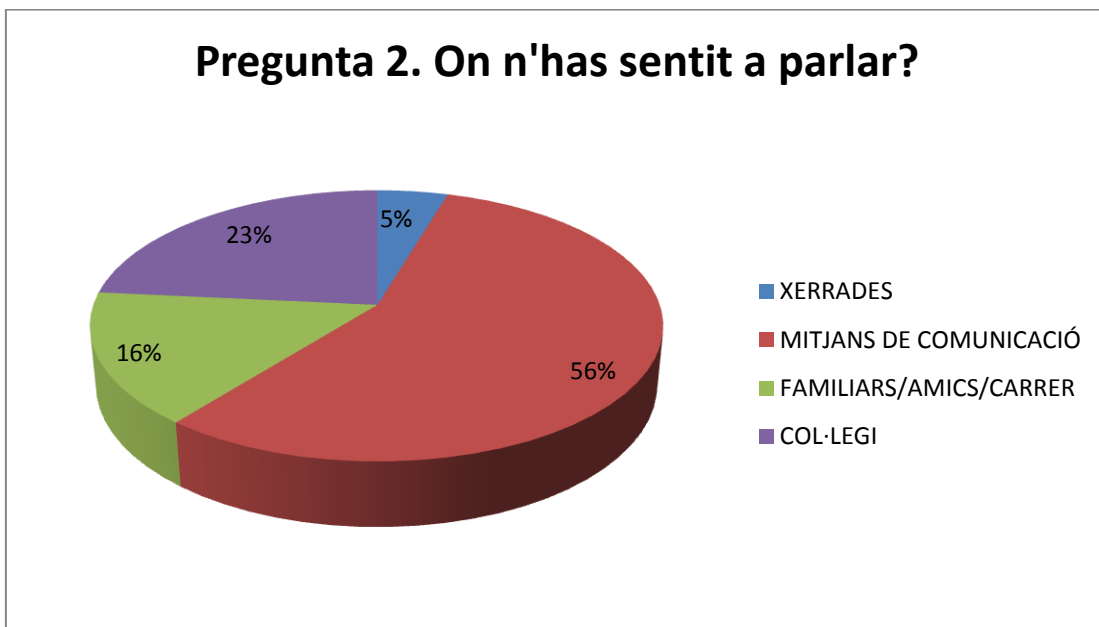
SÍ NO

ENQUESTES NOIA

Es van enquestar a 114 noies de 4t d'ESO i 1r i 2n de batxillerat del Col·legi Episcopal i se'ls hi van preguntar diverses qüestions sobre la violència de gènere.

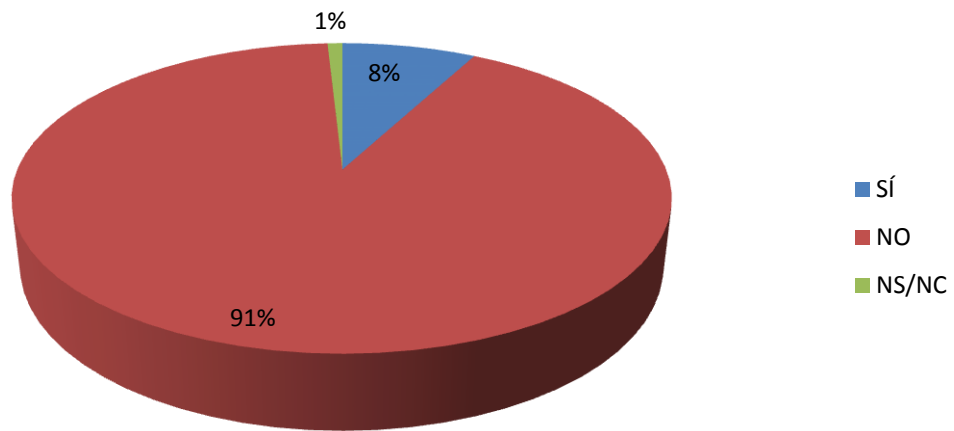


El 100% de les noies enquestades saben que és la violència de gènere.



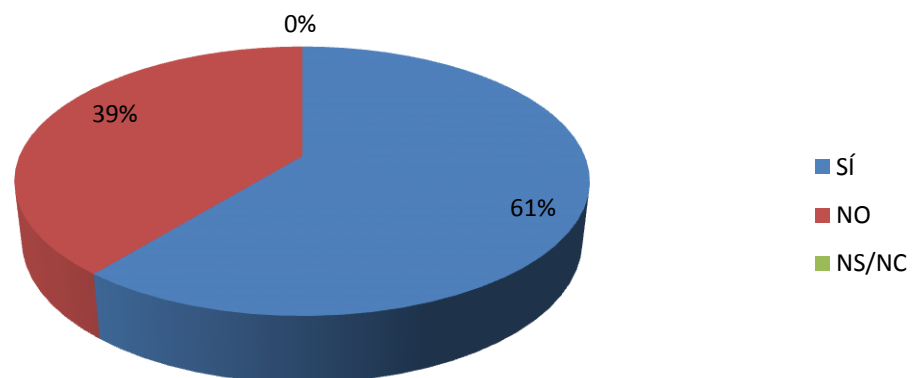
Més de la meitat de noies, un 56% n'han sentit a parlar als mitjans de comunicació, un 23% al col·legi i tutories, un 16% al carrer, entre familiars i amics, i només un 5% en xarrades

Pregunta 3. Acceptaries que la teva parella critiqués la teva forma de vestir?



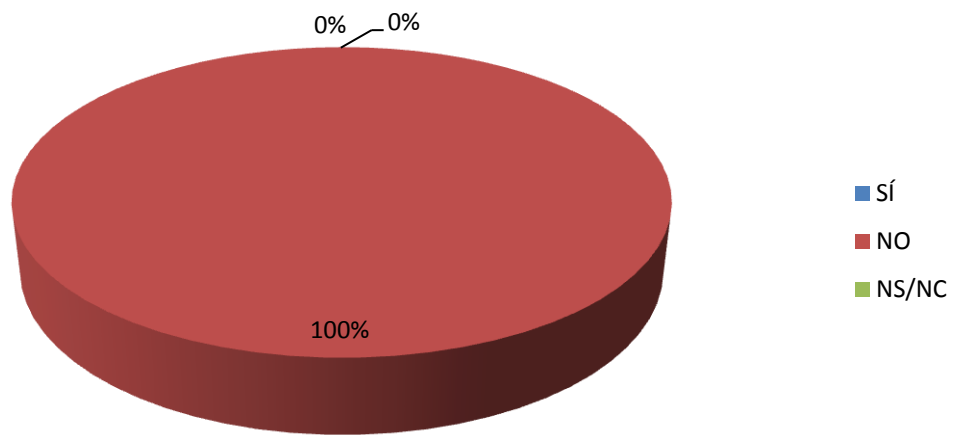
Un 91% no acceptaria que la seva parella critiqués la seva manera de vestir, i un 8% si ho acceptarien.

Pregunta 4. Al teu entorn hi ha algun noi que faci comentaris despectius sobre les noies?



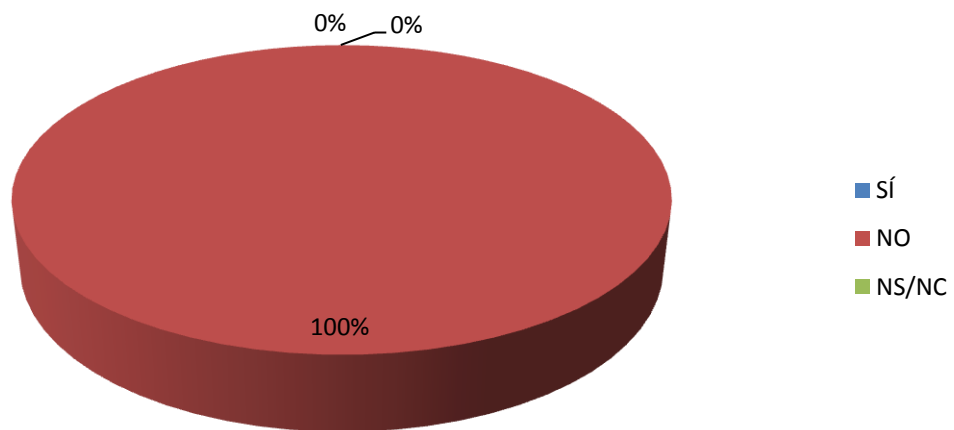
Un 61% de noies coneix algun noi que faci comentaris despectius sobre les noies, mentre que un 39% no coneix a cap.

Pregunta 5. Consentiries que la teva parella et menyspreés en privat?



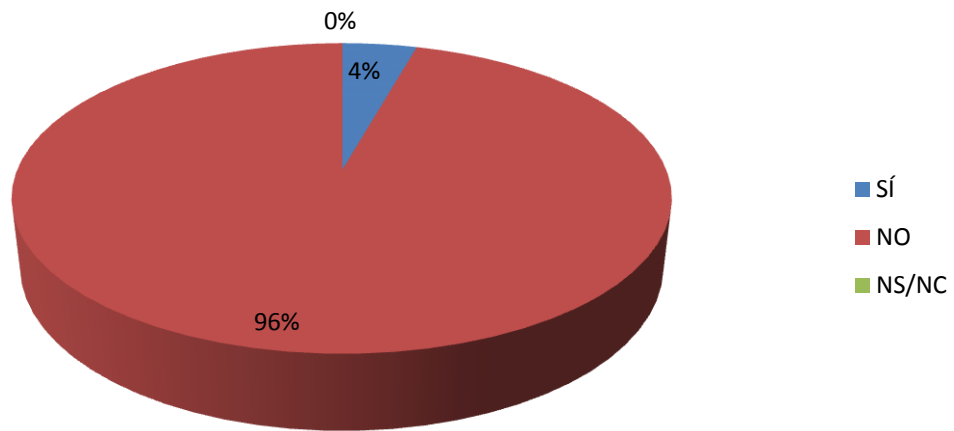
Cap noia enquestada consentiria que la seva parella la menyspreés en privat.

Pregunta 6. Deixaries que et ridiculitzés davant dels amics?



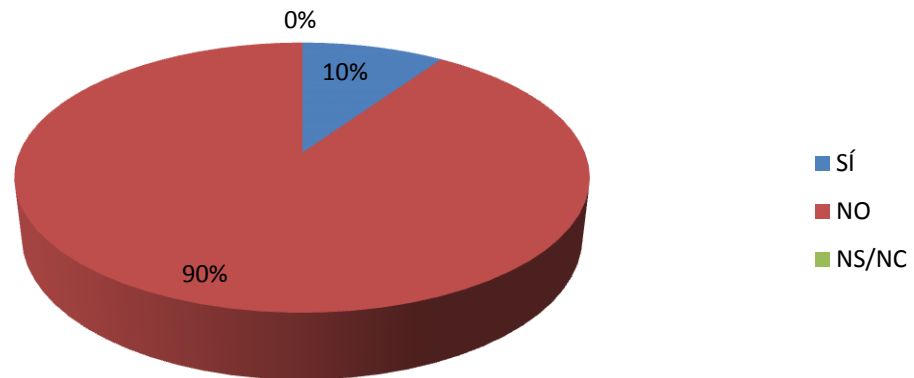
Tampoc cap noia deixaria que la seva parella la ridiculitzés davant dels amics.

Pregunta 7. Permetries tenir que demanar-li permís per sortir amb la teva colla?

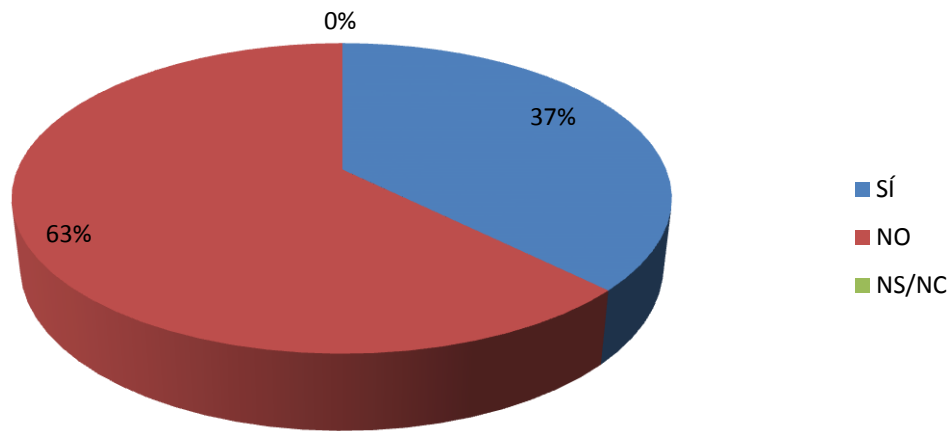


Un 4% de noies permetria tenir que demanar permís a la seva parella per sortir amb la seva colla, mentre que un 96% no ho permetria.

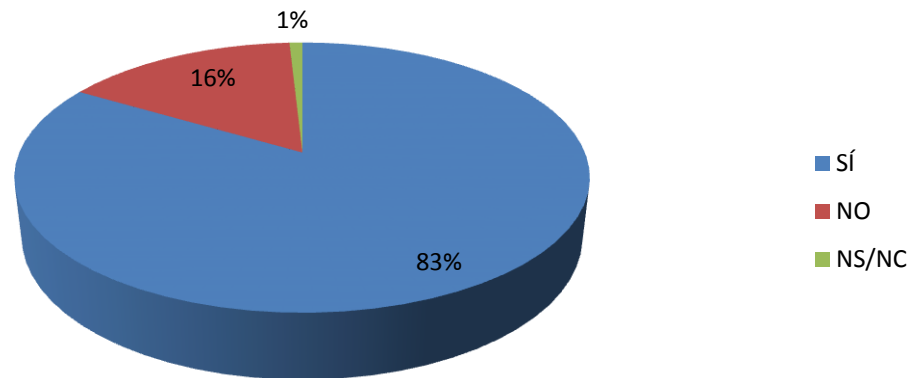
Pregunta 8. Deixaries que et controles a través de tecnologies mòbils com "WhatsApp"?



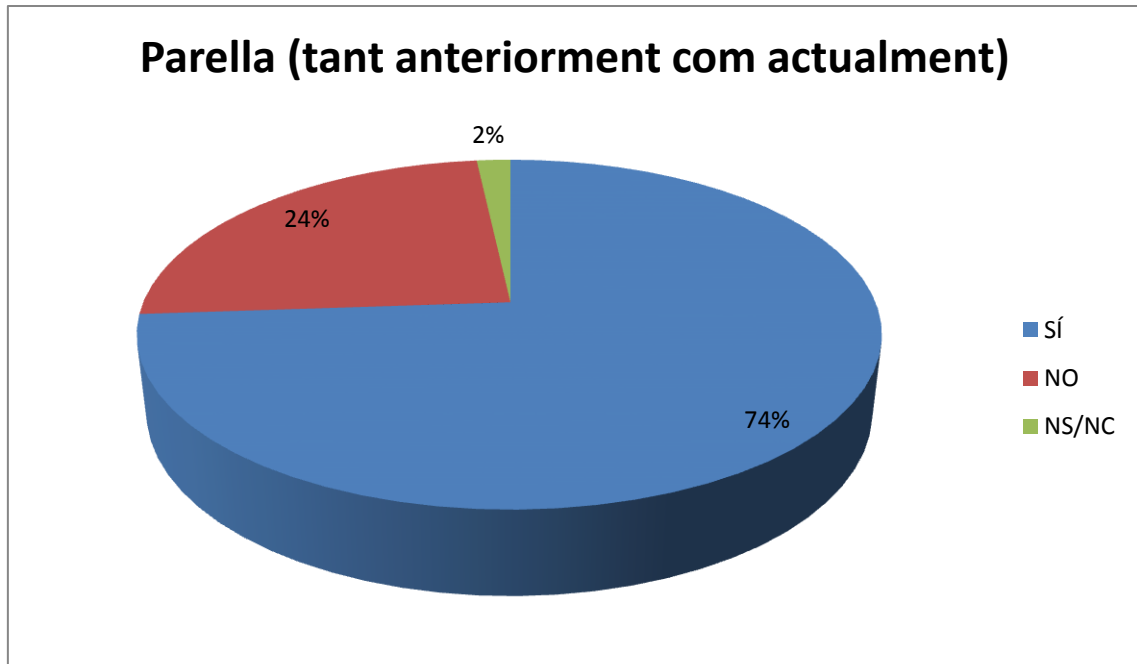
Un 10% de noies deixaria que ell la controlés a través de tecnologies mòbils com el WhatsApp, i un 90% no el deixaria.

Pregunta 9. Coneixes alguna noia que pugui tenir indicis de violència de gènere?

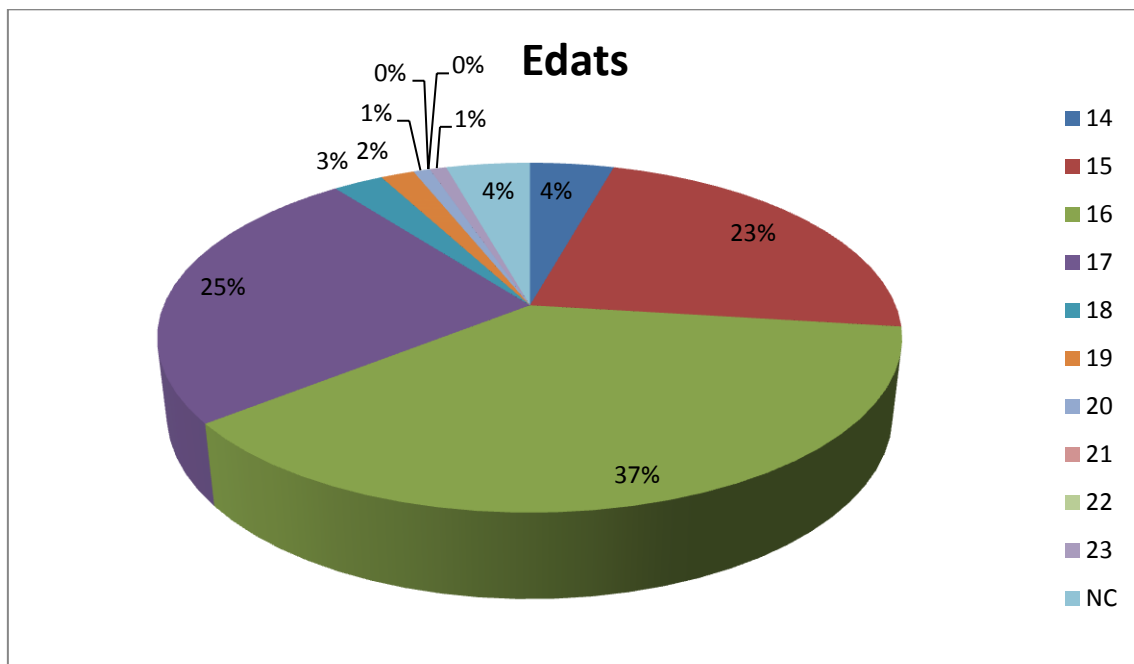
Un 37% de noies coneix alguna noia que pugui tenir indicis de ser víctima de violència de gènere, encara que un 63% no en coneix a cap.

Pregunta 10. En cas de veure algun cas proper o de viure'l personalment, el denunciaries?

Si vegues algun cas proper o el visques personalment el 83% de noies el denunciaria i un 16% no ho faria.



De totes les noies entrevistades un 74% han tingut o tenen parella, per contra d'un 24% que no en té.



Hi ha una gran varietat d'edat de les noies, però el tram que abunda més (37%) són les de 16 anys, de 15 hi ha un 23% i un 25% de 17 anys. De 14 i 20 anys hi ha un 4% respectivament. Un 3% tenen 28 anys, un 2%, 19 anys i un 1% de 20 i 23 anys.

Podem concloure que encara que no hi hagi cap noia que acceptaria que la seva parella la menyspreés i ridiculitzés tant en públic com en privat. Un 4% dels alumnes enquestats demanaria permís a la seva parella per poder sortir amb els seus amics i un 8% deixaria que la controlés a través de tecnologies mòbils com el "Whatsapp", que tal com diuen els experts, és la nova manera d'exercir el control amb aquestes xarxes socials. Un 37% de noies afirmen que coneixen alguna noia que pot tenir indicis de violència masclista.

Amb la pregunta número 4, sobre si coneixen algun noi que faci comentaris despectius sobre les noies, un 61% ha contestat que sí, que encara predominen comentaris masclistes i que consideren a la dona inferior a l'home.

3 .Entrevistes

ENTREVISTA DR. CASTRILLÓN

Dr. Antonio Garcia-Castrillón és llicenciat en Medicina i Cirurgia per la Universitat de Barcelona l'any 1983. Al 1989 va obtenir el títol de metge especialista en psiquiatria. Ha treballat en diversos CAP, i actualment des del 2008 és el coordinador del Centre de Salut Mental i Centre d'atenció i seguiment de toxicòmans de Les Garrigues (Lleida). Paral·lelament des de 1990 exerceix com a psiquiatra i psicoterapeuta d'orientació cognitiva en la seva consulta privada a Lleida.

1. Quines conseqüències té la violència a curt i a llarg termini?

Durant la relació depèn del grau, el temps i la personalitat. Per exemple, mentre encara estan s'anul·la la personalitat de la víctima.

Després, a curt termini hi ha l'ansietat i la depressió, en la qual es necessita intervenció professional.

A llarg termini es produeix l'estrès post-traumàtic, que són les pors i fòbies.

2. Quan pot arribar a tardar una víctima a superar la situació o almenys acceptar-la?

Això depèn de la persona i de l'ajuda que rep. Una persona que no rep cap mena d'ajuda pot tardar molts anys.

3. Quines diferències hi ha entre les teràpies individuals i les grupals?

Jo no faig grupals. Però aquestes ajuden a veure que no estàs sol i a escoltar els demés. Les individuals es centren més en les seqüeles que té la persona i busca els problemes de base.

4. Des del punt de vista psiquiàtric, que caracteritza la personalitat d'un agressor?

Habitualment una baixa autoestima, molta inseguretat, tenen paranoies (desconfiats, malpensats...), i són molts gelosos i possessius.

En els casos més extrems, quan mata a la dona, sol dir "la vaig matar perquè era meva" ja que no accepten que estigui amb algú altre.

5. Quins factors socioeconòmics, culturals, etc...són característics dels entorns de violència en l'àmbit familiar?

L'agressor sol tenir una baixa autoestima ja que de petit no va rebre afecte perquè és molt probable que també fos víctima de violència. I generalment prové d'una família desestructurada i d'economia baixa.

La víctima també té una baixa autoestima.

Per tant, la relació que es crea és de dependència.

6. Quines són les seqüeles típiques de la violència física i quines semblances o diferències podem trobar amb la violència psíquica?

Les seqüeles més comunes de la violència física és que la víctima presenta contusions i hematomes. En la violència psíquica hi ha la por permanent, l'ansietat i la depressió.

Tot i que quan hi ha violència física, aquesta va acompanyada de les violències psíquiques.

7. La perversitat es considera un trastorn psiquiàtric?

No, és un adjectiu col·loquial, per referir-se a la persona que troba plaer en el patiment dels altres

8. Per quines fases passa una víctima després de patir violència? Els agressors solen reconèixer el problema i demanar ajuda?

Primer hi ha la depressió i després ja es passa a l'estrès post-traumàtic.

Molt rarament els agressors reconeixent el problema i demanen ajuda, ja que generalment justifiquen els seus actes i culpabilitzen a la víctima.

9. Quins tractaments existeixen per la víctima? És millor el tractament farmacològic, la teràpia o la combinació dels dos?

Hi ha el tractament de teràpia i el farmacològic. La primera és la més important ja que així la víctima entén el que li va passar i li passa. I la segona per si la depressió que pateix és molt forta.

ENTREVISTA MONTSE TERÈS I DRA. ESTER IDINI

La Dra. Ester Idini és llicenciada en Medicina i Cirurgia a la Universitat de Sassari, Itàlia, l'any 1999. Actualment, és metge psiquiatra Salut Mental a l'Hospital de Santa Maria de Lleida.

La Montse Terès és llicenciada en Psicologia, i és psicòloga a Salut Mental a l'Hospital Santa Maria.

Les dues porten les teràpies grupal del grup Crisàlide.

1. Des de quan fa que existeix el Grup Crisàlide i les teràpies grupals?

El Grup Crisàlide es va crear l'any 2007, que és la Unitat Especialitzada d'Atenció a la Víctima. En la qual s'ajuda a la víctima amb atenció farmacològica i amb visites individuals, ateses per psiquiatria i psicologia.

Les teràpies grupals es van iniciar l'any 2008, però van començar sent obertes, en les quals podia anar tothom quan volgués, però ara són tancades amb un nombre de persones i sessions limitades.

2. Quan temps fa que vostès hi treballen? Què realitza cadascuna?

La psiquiatra Idini des de que es va iniciar tot. La Montse Terès es va introduir més tard. No tenim una funció establerta, les dues conduïm la teràpia i intervenim.

3. Quin és l'objectiu que es pretén aconseguir?

L'objectiu que tenim és que les víctimes siguin més autònomes i es sentin més segures. De manera que puguin detectar la situació de maltractament a temps i sàpiguen com reaccionar.

4. Quines activitats s'hi realitzen?

Les sessions funcionen per mòduls, i cada un és un tema que es treballa a cada sessió. A l'inici de la teràpia s'explica el tema de manera més teòrica i després es realitzen activitats i es treballen tècniques per superar i afrontar aquell tema.

5. Com funciona aquest grup? (durada, nombre de persones..)

Quan es van iniciar les teràpies grupals els grups eren oberts. Però ara es va canviar i són tancats. Es fan unes dotze sessions de 1h i 15 min de durada, i els grup està format per un màxim de 10 dones, però el nombre ideal per fer teràpies grupals és de 8.

6. Quin tipus de maltractament és el que es troben més?

No ens trobem un més que un altre, el físic i el psicològic estan molt igualats.

7. Quan consideren que una víctima està preparada per formar part d'aquestes teràpies?

Quan la víctima no té un nivell d'ansietat molt alt ni té trastorns de personalitat greus amb dificultats importants en l'àrea relacional.

8. Les víctimes tenen alguna dificultat a l'hora de parlar en les sessions?

Només tenen al vergonya al principi però amb poques sessions ja marxa ja que veuen que les altres dones tenen històries diferents però amb la vivència semblant.

9. Quins avantatges creuen que té la teràpia grupal davant de la individual? I quin inconvenient?

La teràpia grupal afavoreix a la identificació entre els membres, l'actitud és menys defensiva, l'ansietat es redueix, hi ha un augment de la consciència del problema.

En contra, hi ha un gran nombre de persones que abandonen, és difícil conèixer els resultats, els grups no són homogenis.

10. Sempre han treballat en l'àmbit de la violència masclista?

Idini: Sí, sempre he col·laborat.

Montse: No, des de fa 2-3 anys que estic en aquest món

11. Consideren que les teràpies grupals en els agressors també són bones? Per què?

Sí, però costa molt que les aprofitin.

12. També fan sessions individuals amb víctimes de violència masclista?

Sí. I quan una pacient fa teràpia individual intentem que no estigui a les grupals, però no dobla.

ENTREVISTA CRISTINA

És la directora del SIE (Servei d'Intervenció Especialitzada) del Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya.

1. Què és el SIE? D'on sorgeix la idea de crear-lo?

El SIE de Lleida és un servei públic i especialitzat que ofereix atenció integral i recursos en el procés de recuperació a les dones que han patit o pateixen situació de violència, i també els seus fills i filles.

Té tres eixos d'intervenció:

- Eix d'atenció
- Eix de treball xarxa
- Eix de sensibilització i prevenció

Sorgeix de voler ajudar a les dones que pateixen violència.

2. De quin organisme depenen?

El SIE de Lleida és dependent administrativament de la Secretaria de Família, Departament del Benestar Social i Família i també del Safareig

3. Per quin equip humà està format?

Està format per la directora, una treballadora social, l'educadora social, la psicòloga infantojuvenil, la psicòloga de dones, l'orientadora laboral, la jurista, l'administració i la medidora sociocultural

4. Quins objectius té?

- Oferir a les dones i als seus fills una informació de qualitat sobre els recursos de la xarxa
- Proporcionar-los atenció social i terapèutica especialitzada i continuada en relació al procés de violència.
- Adequar el model d'intervenció social, legal i terapèutic al procés de cada dona.
- Potenciar programes específics de prevenció
- Treballar coordinadament amb els serveis externs.

5. Per qui poden estar derivades les víctimes?

Poden estar derivades per:

- Institut Català de la Dona
- Serveis d'Atenció i Informació a les Dones
- Atenció Primària Social

- Oficines d'Atenció a la Víctima del departament de Justícia
- Cos de Mossos d'Esquadra
- Centre d'Atenció Primària de Salut
- De la xarxa associativa

6. En casos extrems de maltractament quines mesures s'adopten?

Primer es valora el risc de la dona i es demana que es preguin mesures de seguretat.

7. Quina diferència hi ha entre les cases d'acollida i els pisos?

Les cases d'acollida és per dones amb més risc i per més temps, en canvi els pisos són per dones més autònomes i per menys temps.

8. Com funcionen les cases d'acollida i com s'arriba?

Són cases en les quals es dona suport tots els dies de l'any a les dones i als seus fills per poder millorar la seva autoestima, autonomia i que es recuperin. Hi ha diferents criteris d'accés i són: dones maltractades que han marxat de casa i no tenen cap recurs, que tinguin 18 anys com a mínim i si són menors que estiguin emancipades, que decideixin elles entrar a la casa d'acollida, i que hagin posat o estiguin disposades a posar una denúncia.

9. Com s'ajuda a les víctimes i als nens des d'aquí? Quins suports reben?

Primer se'ls fa una valoració i després reben el suport que necessiten, ja sigui psicològic, jurídic, social o laboral. Se les acompanya en la presa de decisions. Se les ajuda a tramitar les ajudes que necessiten, com les econòmiques. S'intenta que es recuperin de la vivència.

Els fills reben suport psicològic amb la psicòloga infantil que els ajuda a recuperar-se i a eliminar les seqüeles.

10. Quan temps dura l'acompanyament a les víctimes?

No hi ha una durada definida però s'intenta que duri un any aproximadament.

11. Creu que estem arribant a la igualtat o creu que la societat encara és molt masclista? Queda molt camí a fer?

Crec que encara queda molta feina per fer per aconseguir la igualtat i també en el camí de la sensibilització i prevenció.

ENTREVISTA SANDRA

És llicenciada en Dret. Va exercir d'advocada però actualment és l'assessora legal del SIE (Servei d'Intervenció Especialitzada) des del Gener de 2013.

1. Quin tipus d'ajuda es presta a les víctimes de violència?

Les víctimes reben ajudes econòmiques, de treball, escolarització ràpida dels nens en cas de canvi de lloc de residència, accés als habitatges de protecció, a les dones immigrants se'ls hi arreglen els papers, i d'altres. També se les ajuda en la recuperació a través de diversos organismes que van ser pensats a partir de la Llei Orgànica 5/2008 de Catalunya.

2. Quins serveis jurídics es donen des del SIE?

Assessorament legal, no fem representació.

- Aclarim dubtes puntuals que fan que la víctima no es pugui recuperar bé.
- Seguiment: atendre a la dona, assessora-la del procés que pot viure.
- Acompanyament encara que hi hagi un advocat.

L'objectiu d'aquest assessorament és que la dona lideri el seu procés judicial i que tingui al final el que ella volia.

3. Quina documentació es demana a la víctima per iniciar els tràmits de separació?

La documentació que es demana és el certificat de naixement, el de matrimoni, les nòmines dels dos, els béns i propietats que tenien. Però quan no hi ha denúncia el divorci es fa al jutjat civil. Quan si hi ha denúncia es tramita al mateix jutjat d'instrucció, què és híbrid, ja que es fa el procés civil i es prepara el procés penal.

4. Quan arriba una dona demanant ajuda, ja l'ha denunciat o bé encara està convivint i ve a assessorar-se?

N'hi ha de totes les maneres, ja que aquí s'atenen a totes les dones.

5. Quin és, generalment, el procés judicial-penal que comporta?

Quan hi ha denúncia: primer es posa una denúncia als mossos, i des d'allí ja pots rebre assistència lletrada. Després passes a la GAV dels mossos on segueixen el teu cas. Dos dies o així més tard al jutjat cal ratificar la denúncia, és a dir, mantenir-la igual, afegir o treure coses, o

bé retirar-la. Aquest dia, que ja s'ha localitzat a l'imputat, se'l fa anar a declarar. Llavors hi ha el judici ràpid i surt un auto si es consideren certs els fets denunciats. En l'auto hi ha les mesures de protecció, com l'ordre de protecció que surt al 2003 i que és vigent des del principi fins al final del procés, i es prohibeix la comunicació i es posa uns metres d'allunyament de l'agressor cap a la víctima. També hi ha les mesures civils on s'acorda qui es queda amb el domicili, la custòdia dels fills, el règim de visites i la pensió, això té una vigència de 30 dies i durant aquest mes cal posar la demana de divorci al mateix jutjat de manera que aquestes mesures imposades a l'auto es prolonguen fins que hi hagi una sentència de divorci o conveni, que es fan al mateix jutjat de violència. Durant uns mesos s'investiga el cas on un jutge recopila tota la informació. Més tard surt el judici penal on un altra jutge dictarà la sentència final, o bé absolutòria o condemnatòria. Tant si surt una cosa o una altra, les dues parts poden recórrer aquesta sentència per tal de que sigui revisada i si el cas modificar-la. Si finalment es condemna a l'agressor per un delictes de violència sempre es posarà una pena de presó o treballs socials, o altres més una pena accessòria que continua prohibint l'apropament i la comunicació amb la víctima.

6. Estan la majoria de dones convençudes de posar una denúncia? Un cop posada, la mantenen o bé la retiren?

Moltes no estan segures perquè és dur i emocionalment no ho tenen clar. Moltes al moment de ratificar la denúncia la retiren tot i que aquí no hem vist cap cas.

7. Si ve un familiar directe de la víctima quins consells se li dona per iniciar el tràmits de separació?

Informar de com serà el procés i que suposarà. Se les posa amb situació i en cas que es vulgui denunciar valorem el que vol denunciar i li expliquem que ha dir.

En cas que vinguessin familiars se'ls informa del marc legal, se'ls hi dona suport i se'ls explica què és la violència i es demana que respectin i comprenguin a la víctima perquè és ella qui decideix.

8. Com solen ser els règims de visites en el conveni de divorci en cas de violència masclista? Es contempen igual que un divorci pactat?

En principi són iguals encara que depèn del cas. Només és diferent en casos excepcionals com elevada gravetat dels fets i si hi ha proves de mals tractes cap als fills.

A vegades també es fan servir els punts de trobada per fer intercanvis o bé per quan el pare té les visites a uns horaris limitats i ha d'estar vigilat.

9. Per demostrar la violència psicològica quines proves es solen aportar?

Les principals proves són els informes mèdics i psicològics, els testimonis i els fills grans si n'han tingut. Encara que també depèn dels casos.

10. La majoria de víctimes disposen de recursos econòmics? Si no en tenen, quines ajudes reben i quins requisits han de complir?

La majoria que venen al SIE tenen una situació precària i difícil.

No hi ha cap ajuda que s'adopta per elles, sino que només es va crear un accés directe per les víctimes pel RAI (Renta Activa de Inserció) i es pot accedir per més de 45 anys o bé cal tenir una ordre de protecció vigent i/o una sentència condemnatòria per tal d'acreditar que són víctimes de violència de gènere.

11. Per què generalment només hi ha mesures de protecció cap a la mare i no cap als menors que han viscut en primera persona la violència?

Perquè només es posen mesures de protecció cap als nens quan hi ha un risc molt elevat com per exemple que el pare se'ls emporti fora del país o també quan es pot demostrar que han patit mals tractes, però ens pocs casos els fills també en tenen.

ENTREVISTA MIREIA

És psicòloga llicenciada en psicologia clínica a la Universitat de Barcelona. Primer feia teràpia familiar sistèmica i després es va formar en psicoanalítica per a nens i adolescents.

Ens el darreres anys ha treballat amb infants. I des de fa 6 mesos també treballa al SIE com a psicòloga infantojuvenil, des de nens petits fins als 18 anys.

1. A la primera visita què és el que primer que es detecta en un nen que ha viscut situacions de violència del seu pare cap a la seva mare?

A la primera vista se li presentat l'espai, és a dir, que se li ofereix i enquadrar que venen aquí no perquè estan malament o són culpables sinó pel que han viscut.

En aquesta primera visita, es fa una valoració de l'infant per poder detectar aspectes a treballar com els recursos i potencialitats i a la vegada les seqüeles del que han viscut.

Principalment se'ls detecten emocions com l'enfado, la ràbia i la tristesa. Generalment utilitzo el guant de les emocions on cada dit representa una emoció diferent: por, enfado, tristesa, alegria i preocupació.

També s'observen les estratègies que ha agafat l'infant que poden ser saludables i s'han de potenciar, i les no saludables que tot i que en un moment els van ajudar cal anar eliminant perquè són negatives.

2. Quin tipus de teràpia o suport psicològic s'aplica per ajudar a aquests nens?

Hi ha diferents maneres de treball, però aquí fem:

- Nens petits: es fan jocs simbòlics amb plastilina o fent dibuixos perquè ells puguin representar en el que senten i tenen en el seu interior.
- Nens més grans: a part de l'anterior, s'afegeix el diàleg.

Amb aquesta teràpia busquem que el nen prengui consciència del que tenen a dins i posar paraules perquè aconseguixi més tranquil·litat. Els principals objectius són:

- Contacte amb la realitat interna i externa de l'infant
- Expressin les seves emocions i elaborin el dolor
- Reforçar els seus recursos
- Aprendre a suportar i a eradicar les seqüeles
- Treure-li la culpabilitat i elaborar l'explicació del que ha passat i de la situació
- Prevenir futures formes de violència (que no sigui violent ni víctima)

3. Un/a nen/a petit d'una mitjana de 4-5 anys ho viu igual que un pre-adolescent de 11-12 anys?

No, ja que cada nen ho viu diferent a causa de:

- L'edat i les característiques de l'etapa en que està
- Pel seu interior

Els nens més petits no ho expressen a través de paraules, sinó que ho fan mitjançant els comportaments, tenint seqüeles regressives o sentin por. En canvi, un adolescent o preadolescent adquireix rols de més gran com per exemple la parentalització, que és quan fa de mare.

4. Un cop separats els pares, en el cas que el règim de visites atorgui que han de veure al pare, com viuen l'experiència? Li tenen por?

N'hi ha de tot. Per una banda hi ha els infants que li tenen por perquè l'han vist molt agressiu i més si ho han estat amb ells. i per l'altra banda, uns altres no li tenen por perquè cap a ells no hi ha hagut violència.

Molts nens es troben en un conflicte de lleialtats que és quan no saben que fer, si veure al pare o no, perquè encara que pensin que a ell no li farà res però pensa en com es sentirà la mare. Senten com si haguessin de triar entre el pare o la mare.

Els temes que tenen més presents són la violència que han vist, la separació i el règim de visites.

5. Els patrons que veuen els nens els poden repetir en un futur?

No és una qüestió genètica però depèn de la vivència i si han estat tractats o no. És a dir, si un nen que ha viscut o ha vist violència de

gènere però ha estat tractat i és conscient de la situació no ho repetirà. Es repetiria si ha viscut la violència però ho nega tot i no vol demanar ajuda. Si ho ha treballat el nen en un futur estarà més alerta i més fort davant de futures situacions de violència.

6. Quan veuen a la mare, durant els episodis d'insults i humiliacions, com reaccionen els nens? Es solen posicionar?

Els nens en aquestes situacions solen agafar diferents rols depenent del nen i del moment. Aquests rols poden ser:

- Rol cuidador i el rol protector
- Rol confident de la mare
- Rol confident de l'agressor
- Rol d'assistent de l'agressor, que és quan es posen al costat del pare perquè els hi sembla que és més fort i per por de que li facin alguna cosa a ell.
- Rol de nen o nena perfecte
- Rol d'àrbitre
- Rol de boc emissari, que és quan el nen es porta malament perquè així no li digui tantes coses a la seva mare i ell sigui el problema.

7. La majoria de nens estan presents en aquestes situacions de violència o bé els preserven?

Han viscut molt. Encara que les mares han fet molts esforços per preservar-los però l'agressor, pel contrari, busca fer coses davant dels nens i posar-los al mig perquè saben que així fan més mal a la dona. És a dir que els dos busquen el contrari, i ella mai aconsegueix preservar als nens. Quan els nens són petits es senten molt soles. Sempre estan molt pendents d'ells i de dedicar-los molt temps perquè els volen compensar per la situació que viuen.

8. Quines són les seqüeles en els menors?

Són variades ja que depèn de factors com la durada o el tipus de violència. Les principals seqüeles són: problemes de socialització, símptomes depressius, pors, alteracions del son, símptomes regressius,

problemes d'integració a l'escola, respostes emocionals, respostes comportamentals, símptomes d'estrès posttraumàtic i parentalització.

9. Quant temps necessiten per poder superar aquella vivència? I es recuperen o sempre queda un record?

Aquí al SIE no hi ha un temps mínim o màxim però s'intenta entre 6 mesos i 1 any, amb la idea de fer sessions continuades. Però això depèn: del temps, del tipus de violència, que més han viscut a part de la violència, si tenen el que necessiten, els recursos que tenen, les seqüeles i les estratègies.

Recuperar-se si, però això no significa oblidar el que s'ha viscut, ja que no es pot esborrar. Arriba el moment en que recordar-ho ja no es tan dolorós i ja no tenen la simptomatologia del principi.

ENTREVISTA LAURA PAÜLS

És psicòloga i durant 9 anys va treballar al SATAF.

Actualment té una consulta privada on dona suport psicològic, fa teràpies i també peritatges.

1. Què és el SATAF?

És el servei d'assessorament tècnic de l'àmbit de Família. A la nostra província n'hi ha a Solsona, La Seu, Viella, Balaguer, Cervera i Tremp, a més del d'aquí Lleida. Depèn de la Generalitat dins del departament de Justícia. Tracta dels temes civils, mentre que el EATAV tracta temes penals.

També tractem temes com l'adopció per mirar si els pares són idonis quan se'ls hi ha denegat. I també quan s'ha retirat la tutela dels pares.

2. Quines funcions tenen en relació amb les víctimes?

Tracten la separació i el divorci, és independentment del penal. I estableix el règim de visites.

3. Quina relació tenen amb els jutjats?

Fem una assessorament al jutge sobre l'àmbit civil. Actualment només rebem els divorcis per violència de gènere i els de justícia gratuïta.

4. Com es decideix qui es quedarà amb al custodia dels nens?

S'observa la dedicació a l'educació dels nens i es tenen en compte entrevistes com les del EATAV.

5. Per quin equip està format el SATAF?

Està format per tres psicòlegs, un treballador social i un auxiliar administratiu.

6. Quines ajudes rep una víctima de part de la Generalitat o Govern?

Rep ajudes a través de serveis, ajudes a nivell laboral, com les baixes i ajudes econòmiques.

7. Si en cas que el judici final l'agressor queda absolt, la dona perd la condició de víctima?

Sí que perd la condició de víctima ja que consideren que no hi hagut violència.

4. Consells

1. Que les noies aprenguin a valorar-se pel que són i pel que poden arribar a ser i fer
2. Que siguin elles mateixes
3. Que rebutgin aquelles relacions que no els hi deixen ser lliures ni les fan felices
4. Que elles sàpiguen defensar els seus drets
5. Que no depenguin de la seva parella
6. Cal que els nois aprenguin a valorar a la seva parella
7. Els nois han de deixar de controlar
8. Els nois no s'han de considerar superiors a les noies
9. Les relacions han de ser d'igual a igual, no passar la línia del respecte.
10. Acceptar la parella que tens pel que és.

Conclusions

Després de realitzar aquest treball es poden extreure una sèrie de conclusions:

- El maltractament psicològic és produït de manera subtil i deixa unes seqüeles per sempre.
- El maltractament psicològic és molt difícil de demostrar ja que es sol produir en l'àmbit privat i no hi ha marques físiques.
- L'agressor és una persona que necessita molta ajuda per poder deixar aquells hàbits, però cal que reconegui el problema i és una tasca molt difícil.
- La família de l'agressor cal que estigui disposada a veure el problema i ajudar-lo enlloc de fer-li costat.
- Els nens s'han de considerar víctimes de violència perquè generalment han estat presents en les situacions encara que la mare els intenti preservar.
- Al moment d'establir el règim de visites no es sol tenir en compte la violència que s'ha viscut anteriorment cap a la seva mare.
- El procés de recuperació de les dones que han estat víctimes és llarg ja que han perdut la seva identitat i la seva autoestima.
- L'entorn familiar de les víctimes influeix molt en la recuperació d'ella, per tant, cal que sigui positiu de manera que l'ajudi a superar la vivència. També és necessari que la compregui i no li posi pressió per recuperar-se, ja que ha de fer el seu procés.
- Un cop separats es produïx un dol, ja que es com una pèrdua d'algú.
- La relació que s'estableix sempre és de dependència, és a dir, que tant l'agressor com la víctima són dependents, ja que ell necessita tenir algú a qui poder controlar per ell sentir-se superior i ella acaba creant una dependència de la qual no se'n pot desfer perquè tampoc sap com fer-ho.
- La víctima encara que pateixi molt i pensi que ha de deixar la relació sempre té la petita esperança de que ell algun dia deixarà d'actuar així. A la vegada sent que ha de canviar-lo. Tot i això es considera la culpable

d'aquella situació i per tant intenta actuar de manera correcta i no queixant-se mai.

- Entre els adolescents la violència continua estan present ja que 58 joves durant aquest any 2013 han estat denunciats per violència.
- L'amor romàntic i pel·lícules, cançons, llibres mostren un amor que no és el verdader i fan que les relacions amoroses no siguin sanes.
- Els estereotips com per exemple que el noi ha de mostrar-se durs i les noies ho han d'aguantar tot, donen peu a que puguin existir relacions amb violència.
- Actualment hi ha noves eines per exercir control sobre la seva parella que són les tecnologies mòbils com el "WhatsApp" ja que passa més desapercebut i a la vegada es produeix més control perquè pot saber que fa, on està i amb qui està en qualsevol moment. Amb la última connexió poden veure quan el parlen o no.
- No es fan els programes de sensibilització i de prevenció necessaris a les escoles, ja que cal treballar en les conductes i els rols dels adolescents actuals per canviar la percepció sobre les relacions.

Per tant la hipòtesi: "Actualment la violència en joves és molt present i l'educació i els programes de sensibilització podrien posar-hi fi." queda corroborada ja que continuen existint casos de violència masclista entre els adolescents i les xifres van augment. A la vegada el programes de sensibilització i l'educació podrien posar-hi fi, ja que reeducant la societat amb uns altres valors i eliminant els mites i estereotips es podrien aconseguir unes relacions sanes, per tant, la violència masclista s'aniria reduint.

Bibliografia

- **Llibres:**

- Marie-France Hirigoyen. *El acoso moral. El maltrato psicológico en la vida cotidiana*. 21a edició. 1998 Éditions la Découverte et Syros. Traducció 1999 per Enrique Folch. Barcelona. Paídos. ISBN: 978-84-493-0705-8.
- Bernardo Stamateas. *No em maltractis. Com aturar i posar límits al maltractament verbal*. 1a ed. Barcelona: Ediciones B. 2012. Traducció per Emma García 2012. ISBN: 978-84-666-5311-4.
- Carme Valls Llobet. *Mujeres Invisibles*. 4 ed. Barcelona: Random House Mondadori. 2006. ISBN: 978-84-9793-415-2.
- Maria Pilar Matud Aznar. *Violencia de género*. Castelló de la Plana : Publicacions de la Universitat Jaume I, 2009. ISBN: 978-84-8021-698-2

- **Pàgines web:**

- <http://www.msssi.gob.es/ssi/violenciaGenero/Recursos> Ministeri del sanitat, serveis socials i igualtat. Telèfon 016.
- <http://www.fsyc.org> fundació salut i comunitat. Cases d'acollida.
- <http://www20.gencat.cat/portal/site/icdones> Institut Català de les Dones
- <http://www.salud180.com/jovenes/11-caracteristicas-de-una-mujer-maltratada> característiques de la víctima
- <http://www.tv3.cat/videos/4703231> la violència de gènere a Catalunya
- <http://www.rtve.es/noticias/20130601/adolescentes-detectan-actitudes-violencia-genero> la violència en els adolescents
- http://www20.gencat.cat/docs/icdones/temes/docs/llei_violencia_resu_m.pdf i <http://www.parlament.cat/activitat/cataleg/TL%2075ln.pdf> la Llei 5/2008 de Catalunya per eradicar la violència de gènere i redacta una definició.
- http://www.boe.es/boe_catalan/dias/2005/01/01/pdfs/A00249-00279.pdf la Llei 1/2004 del govern espanyol sobre la violència de gènere

- [http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Violencia_domestica_y_de_genero/Actividad del Observatorio/Datos estadisticos/La violencia sobre la mujer en la estadística judicial Datos anuales de 2012](http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Temas/Violencia_domestica_y_de_genero/Actividad_del_Observatorio/Datos_estadisticos/La_violencia_sobre_la_mujer_en_la_estadistica_judicial_Datos_anuales_de_2012) i el pdf que s'adjunta en aquesta pàgina. Són estadístiques de l'any 2012.
- http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/gender-pay-gap/index_es.htm la diferència salarial de l'home i la dona
- **Documentals:**
 - <http://www.rtve.es/alcanta/videos/documentos-tv/documentos-tv-mama-duermete-yo-vigilo> sobre els nens víctimes de la violència del seu pare cap a la seva mare.
- **Diaris:**
 - El Periódico
 - La Vanguardia
 - El Segre
- **Centre Dolors Piera**